

Megjelenik e politikai, tudományos és művészeti Lap minden héten kétszer: Szerdán és Szombaton. Hivatalos tudósítások kivül, Hírlője közöl minden hirtelment, egy negyed-szelet sorától három krajczárért pengő pénzben.

Nem-rendes levelezők kéretnek az Intézethez bérmentesen küldeni közléseiket.

VILÁG

Flözethetni helyben — Emich Gusztáv ur könyvkereskedésében (Uri és kigyó utcák szögletén) félóra postán 6, különben 5 ezüst forinttal; az országban minden — azon kívül csak a cs. kir. fő-postahivatalnál Bécsben.

Minden közlés „a Világ szerkesztő-hivatalának” czím alatt kéretik beküldetni.

Tartalom.

Mezei műpar. III. — Műpar Fiumében. (Smith és Meynier urak finnel papirgyára) — Fővárosi hírek. Névmagyarosítás. Segítsünk a nagy vészélyben! (Miskolczi) Pozsonyi hírek. Vidéki vegyes közlések. Zemplénből (Szentivány Károly első alispán hivatalától) lemond. 's megtartására a RRk részéről küldöttség által szótlatat fel.) Zágrádból (Bohrányos közgyűlés; magyarság-elleni dacz.) Nyitraból (Követjelenési közgyűlés; személyeskedések.) Fehérből (Közgyűlés folytatása.) Szabolcsból (Utastás-készítő küldöttség jegyzőkönyvének vége.)

Spanyolország. (A hadminiszterium jutalmazni kívánja a kormányhoz hű katonaságot. A monjuichi várkormányzó az erősséget egyik pártnak sem bocsátja kezeibe. Közhiedelem a francia befolyás iránt a mozgalomba. Fülkelésre vonatkozik. A kormányzó veszélyes helyzete, 's új munkálati tervai. Meghasonlás a felkelők közt. — Legújabb Madridi feladasi feltételekről értekeznek.) Nagy-britannia. (Alsóházi vitatkozás az irlandi ügyek fölött. A spanyol mozgalom irányja.) Franciaország. (Bevétel-felszámítási jelentés. A viszony Oroszországgal ismét kedvezőbb alakul. Abdelkader táborán vett diadal.) Belgium. (Vámkedvezmény agnómet bor és selyem-szövetre nézve.) Oroszország. (Dolgoruki hg számúzelet.) — Görögország. — Szerbia. (A visszatérő szerb szökevények ismét a magyar határra szállongnak.) Északamerika. (Rokonszeny az irpeal iránt.)

Egyesületi 's intézeti közlések: A kisdodóvó int. M. terj. Egyesület vál. ülése 's a Tolnai kisdodóvókat képező intézet. Meghívás a magy. czukorgyáraknak Pozsonyban tartandó ülésére.

Hirlapi kalászk.

Tárca. Nemzeti dal. (Történelmi beszély.) IV. — Igénytelen észrevétel egy parlami embertől. Hivatalos és magán hirdetések.

Pest, július 26. 1843.

Mezei műpar. III.

A m. gazdasági Egyesület különösbbe a rétvitást tűzi ki figyelmé tárgyául. Kérdésbe vehetjük, miért különösbbe ezt? miért a mezei gazdaság annyit számtalan ágai közül nem más egyebet? Hogy ezen kérdést illőleg felvilágosíthassuk, nemcsak a mezei gazdaság, hanem általános az emberi szorgalom kifejlődése elemeinek vizsgálatába kell bocsátkoznunk.

Itt az emberi erő, kevés kivétellel nem annyira közvetlenül munkásnak, mint inkább a munkás erő rendezőjének 's igazgatójának tűnik fel. Azon nemzetnek, mely csupán testi erejére támaszkodik, örökre a szegénység és műveletlenség megvetett alacsony állapotjában kellene maradnia. Az embernek testi ereje gyöngye arra legalább, hogy szükségét kielégíthesse, annyival inkább, hogy mindig növekedő élvezeti vágyainak betölthetőségét eszközölhesse, magára hagyatva teljességgel elégtelen. E gyöngeségének érzetében alig emelkedhetett valamivel fölebb a természeti vad állapotnál, 's azonnal erejének pótlására az állati erők segítségéhez kellett folyamodnia, sőt ez volt épen az első lépés, mellyen eredeti vad-ságából a műveltség pályáján megindult. Azután a megszelídített állati erők használata szükségkép eszközök és műkönyök feltalálására vezetett. Később a természeti erők tűz, víz, gőz, lég meghódításával szaporította erejét 's annal magasabbra emelte jólétét, minél több állati és holt erőköt vett birodalma alá. Ezen uton haladtak előre a szorgalom minden nemei, a különféle feltalált mesterségek 's ezekkel együtt a földművelés. Ezen ut nyílik fel honi földművelésünk

előbbvitelének is a rétek javításában. A földművelés annál magasabb tetőpontra hág, minél nagyobb aránylagosan az emberi erőhöz képest a földművelésre alkalmazott állati erő. Csak imént említők azon szembevető különbséget, miszerint nem szinte felényi számu angol földművelő, felényi terjedelmű művelés alá fogott földön, két annyi tiszta hasznót veszen be, mint a francia; 's ha ezen rendkívüli tüneménynek közvetlen okait vizsgáljuk, azt az emberi és állati erők egymás iránti viszonyából mind a két nemzetnél azonnal fel fogjuk találni. Britannia földművelési ereje 1827ben tett 3,198,669 emberi erőt, az állati erő 28,889,478at, honnét 1 férfi erőre 9 állati erő esik. Ellenben Franciaországban ugyanakkor emberi erő a földművelésben volt 8,406,308; állati erő 28,871,730, tehát esett 1 férfi erőre nem egészen 3 1/2 állati erő. Britanniában csak nem három annyi állati erő esik egy főre, mint Franciaországban; azért is ha tetemesen több állati olcsóbb erő, tetemesen több hasznohajtó munkát végezhet ott mint itt, könnyen megfogható.

De már most az állati erő táplálékára állati tápszerek kívántattak, 's erre nézve nagyobb terjedelmű termékeny rétek. Ezt is feltaláljuk az angol és francia földművelési rendszer összehasonlításában. Dupin azt mondja, hogy Franciaországban 100 hectarra 7 1/2 hectar rétet számíthatni; Britanniában az egész terjedelmének egy harmadát 100ból 33at. És itt még meg nem állapodik, hanem azt következteti, hogy az angolok háromszor több húst, tejet, vaját 'sat. emésztenek föl 's annyszor több és jobb élelemszerekkel tápláltatnak, mellyből ismét látható, hogy a rétek használata mind a földművelés virágzására, mind a nép jólétének előmozdítására egyiránt kiterjed.

Menjünk tovább. A m. gazdasági Egyesület nemcsak ezen ponton állapodik meg, hogy a rétek 's általok a földművelésre fordítandó állati erők szaporitassanak, hanem a rétek mesterséges javítását, öntözését hozza javaslatba. Ennek egyfelől szükségkép meg kell lenni azon következtetésnek, hogy a barmok táplálékára több élelemszer nyeretvén, a baromtenyésztés előbbre haladjon; de másfelől egyszersmind ezen javaslat, a nemzeti kifejlődésnek leghathatósabb eszközét az értelmi kifejlődést, a műtudományos ismeretek terjeszkedését hozza mozgásba. A rétvitást ugyanis ezen javaslat a maga egész kiterjedésében fogja fel, a kutak és apró folyamok vizeinek használatától fogva egész a csatorna-rendszer által eszközöndő öntözésig. Erről egyébiránt, minthogy valamennyire tökéletesebb taglalása műtudományos ismereteket tenne fel, csak röviden emlíkezhetünk.

Az öntözést a városokban divatozó kerti öntözéstől fogva annak legnagyobb tökélyre lett viteléig, milyen a lombardiai rétvitözés átalában kétféle nemre oszthatni fel.

Egyik, midőn vízmerítő műkönyök által a víz elegendő magasságra emeltetvén, onnét csatornák 's árkok segedelmével az öntözendő helyre vezetetik. Minden művelt nemzeteknél az ilyen öntözésnek számos példát láthatni, mindazáltal nem következik, hogy föltétlenül mindenütt a varakozásnak megfelelően. Valamint minden szorgalmi vállalatoknál, úgy itt is annak sikerülhetését műtudományos ismeretek után kell megítélni. Tekintetbe veendő a természet által szolgáltatott víz mennyisége, — az öntözésre megkivántaló víztömeg, 's a kettő közötti különbség, vagy a fennmaradó víz mennyisége, mely körül megvizsgálandó továbbá, ha a maradék az eddigi szükséges akár természeti akár mesterséges munkálatok végrehajtására — malmok 's egyéb vízi művek forgatására, a folyó ágyának tisztán tartására és más egyéb czélra azontul is elég leszen-e? Ezekeken kívül a műkönyökre, csatornákra, árkok ásására, földgyengeltésekre 's mindennemű előadandó munkálatokra teendő költséget a reményelt haszon fedezendi-e vagy nem. Mindezekre a szóban forgó terv az által terjeszkedik ki, mivel a vízjogi alapelvek között több ízben világosan ki van mondva, hogy a rétvitözésekre csak a más egyéb haszonvételektől fennmaradó fölösleget kívánja fordítatni, 's e végre hasonló többször ismételt megemlítéssel szakfériak tanácsával és közremunkálatával élni.

Másik, a tökély legfelsőbb fokozatára vitt neme a rétvitözésnek a lombardiai. Ez, ott találhat helyet, hol a víz természeti ágyában magasabban foly az öntözendő vidéknél. Azért is az illy folyók fölőleg vízeit főbb csatornákon 's azoknak mellékágain az öntözendő alacsonyabb vidékre vezetheti, mellyek a szükséges vízmennyiséggel kellőleg megtelvé, az elegyentett földet megfutják, 's a másfélen ásott öszevgyűjtő csatornában a víz ismét tovább más használatokra vagy előbbi medrébe vezetetik vissza. A társaság terve, az öntözés ezen nemét is nemcsak magába foglalja, hanem a mint ezen kitételekből: *az országot keresztül hasító vizek és folyók helyes alkalmazása, vagy a körülményekhez képest öszökölve vezelő csatornák által megöntözetheseknek*, nem különben: *ha a mező-gazdaság kifejlése százhusz év előtt is már a mai fokon állott volna, őseink bizonyosan nem mulasztandották el a csatornák szükségét a rétvitözés tekintetéből is megemlíteni 'sat.* szembe ötlő lehet, a csatornák általi öntözést lombardiai módra látszik legfőképen szem előtt tartani. És méltán, mellynek rövid ismertetésére elég legyen Gerstner mechanikája III. kötet 140. §ból a következő szavakat idéznünk:

A lombardiai öntözés a legbámulatosabb mű, mit valaha az ipar, 's a mezei gazdák századokig tartó szorgalma előhozott; ez teszi alapját az ott átal-

A VILÁG TÁRCZÁJA.

Nemzeti dal.

Történelmi beszély.

IV.

Szép őszi nap volt, mellyen a természet létele gyümölcsös korát éli az érlelő napsugárok alatt, midőn Orlov Olinka szobájába lépett. Törött tekintete különös változást 's lélekszenyvet tanusita, fájdalmas tagokban tördelé ki, mikint viszonyai hazájába visszakényszerítik 's a szerencsétlen de nemes lengyelhont örökre elhagyandja. Olinka nem szereté ugyan őt, de becsülé — ő szép tökélyű férjének tapasztalá Orlovot 's most kimondva, az örök elválás hangja szelid olvadékonyságra bírta. Levelemet átnyujtá 's olvasásközben könnyek gyöngyözék el arczát 's kezét nyujtá engesztelésül Orlovnak. Reszketve emelinté azt ajkához 's utószor egy emlékéért kéré — 's az emlék a megtagadott dal.

Olinka hallgatva voná Orlovot zongorához 's még egyszer, talán utószor, megérinték üjjai a hangjeleket, mellyeknek varázserőt nem hurok, nem mesterség, hanem szív és érzemény kölcsönöznek. A sir, hol kedvesünk, hol mindenünk nyugszik, néma fájdalommal kiált-fel hozzánk — az érzemény ha vaskapcsaiból kitör, hangosan sir, panaszol vagy örül. A kedves dal — mindene hazájának egy rom felett zengő harmonia, most ismét ajkain, — nem, nem, — szívében, gondolatában és minden érzésiben, egy kitörő láva, melly tűzmedencéből lángfolyam-

má olvad, egy hullámzó tenger, mellynek csepjeit hegyekké tornyosítja a vihar, — egy niagarai zuhatag, mellynek bódító zajában reszket a lég, vagy függve lebeg a sas a levegőben, de mit is mondjak, hogy az érzemény viharát méltó színekkel rajzoljam.

Orlov szoborrá dermedt, 's titkos érzés borongá végig, hevítve és fagyaltva a vért, mit nyugodt keringéséből lázindulat torlaszta föl, — szótlanul kelt fel üléséből 's távozott.

V.

Elmélyedék a beszéd fonala alatt, — mellyet az idegen önérzésének vérebe mártva annyi hevülettel, bánattal, 's olykor tompa hidegséggel sorolt elő. Szünve volt kölcsönös szükségünk, hogy biztos esendben utána me-rengessünk az elmondottaknak, mellyek arczát a kínos ismétlésnél elváziták.

Ohajtja ön tudni — kérdé nehéz fohász után — mi érdekes történt? Ugy a történet lapjára utasítom őt, a hol vértükkel van feljegyezve, hogy september 2án Varsó elesett. — E nap éjén öltönyöm, melly csak üldözésre szolgálhata jelül, elhánnya, Orlovot kerestem föl, — igen Orlovot egyetlen részvevőjét jó és bal sorsomnak. Ajtaján halkán kopogtaték, — kényelmes pamlagu szobába nyiték Varsó egyik palotájában. Tekintetem a fáradság és lélekszeny miatt ismeretlen leve, titokban akarám őt jelenlétével örömmel meglepni, ki saját gondjaival foglalkozott. Látásomnál hidegség fagyasztá el arczát, tekintete kérdőleg nyugodott rajtam, mintegy nevem 's jöttöm okát tudakozólag.

Radievszky! — kiálta, — miután tartós közönyösséggel kémle végig. — Ön itt — az istenért, e helyen, illy időben?

Megdöbbenve állék Orlov fogadásán. kitől meleg részvétü ölelést reménylék.

A körülmények, folytatá, tetemes változást szenvedének. Ön igen jól tudja, mikint itteni tartózkodása több tekintetből veszélyes, — mert ön neve ismeretes a lázadás történetében. Igen, önnek távoznia kell, távoznia még ez éjjel, még e pillanatban, nehogy érintkezésünk által engem is gyanuba hozzon. S ükésztelen említem, hogy ha ön segedelmet igényel, lehetőleg segítségére leendök — de... önnek távoznia kell.

Még mindig kételkedem, vajjon Orlov szavait hallom-e? a leghűbb kebelbarát elutasítását — szívem megszorula fájdalommal 's egy székhez tántorgék.

Orlov! te nem lehetsz csaló! nem nem kiáltám, te nem gyilkolhatod meg keblem hitét, mi életem egyetlen boldogsága vala, te nem taszítod el barátodat, ki szívének felét számoira szakítá ki önkelebléből. — nem, nem — az lehellen

E szavakra megdöbent, lelke beltusát vívott szava méreggyöjával, mi elsápitá arczát.

Igen Orlov, te barátom valál, bizalmaddal keblem szentekszentéig hatott tapintatod; az egykori jobblét virágai számodra nyitlak szívében 's ime a virág elhervadt 's gyümölcsseit te letéped. O Orlov, te így nem esalhatasz! 'S mit kívánna tehát ön? kérde sértő feszességel, melly alárendeltetést követelt.

nosan elterjedt jólétnek 's gazdagságnak, ennek köszönheti felső Olaszország a maga nagyszerű, pompás templomokkal és palotákkal ékeskedő városait, nagyszámu, városokhoz hasonló, szép és nagy mezei házakkal ellátott helységeit, jólruházott sűrű népességét, sok nyilvános, általános magános javakból felállított jótékony intézeteit, derék csinált utait, szép kőhidait. Itten mindezen tüneményeket, melyekhez hasonló semmi más tartomány fel nem mutat, nem a kereskedés hozta elő, mert az csak a termények eladására szorítkozik; nem azon néhány fenálló roszkésztült gyárok, melyek a tulajdon szükség kielégítésére is távolról sem elégségesek, nem a bányák csekély száma, nem a föld sajátságos termékenysége, mely Egyiptommal koránsem mérkőzhetik, hanem egyedül a földművelésnek öntözés általi gyamolítása. Elég tanulság nekünk, kik mindig és mindig külső kereskedés után sovárgunk, várva, hogy a művelt nemzetek öszvegyűjtött kincseit ipartalan honunk felségítésére küldözzék, a természet bő kézzel honunkra pazarlott javait pedig nem más okból, hanem mivel ahoz értelmi belátással párosított munka, szorgalom, igyekezet kívánatnék, megvetjük.

Általános szempontból tekintvén az előttünk levő tervet, láthatjuk belőle, hogy az, a mint ezen szavakban a mezőgazdaság, statusoeconomiánk e fősszótopa kifejeztetik, nem a szemléskedő kereskedési nézetek csillámló reményeivel kecsegteti, vakítja a közönséget, hanem nemzeti jólétünk kifejlődésének, a mint lenni kell; mert ugrás nincs a természetben, alapjául a mező gazdaság felebbemelkedését, ennek ismét a fentebb kifejtett okokból a rétek javítását teszi. Ezt, az önálló kereskedési, külkereskedési, gyáripiari 's más egyéb magasztos eszmék létesítésére még távolról is fel nem emelkedett belszorgalom hiányában, a mélyebben vizsgálódó hazafi buzgalmu felsőbb 's alsóbb rendű közönség méltó figyelmébe ajánljuk, szerezzen magának a tárgyról további felvilágosító adatokat 's egyenes belátása szerinti meggyőződést. Vannak azonban aggodalmaink, melyeket a következő számban közlendünk.

Világpar Fiumében.

Smith és Meynier urak fumei papirgyáráról következő érdekes tudósítást olvasunk a fumei „Leo del Littorale Ungarico“ című lap egyik legközelebb megjelent számában: „El nem mulaszthatjuk némi adatok közlését e nagy intézetről, mellyel hazánk méltán dicsekedhetik, mind a közvetlen jólét tekintetében, mellyet 16 év óta vidékünk szegényebb lakosai közt terjeszt, kik közül tapasztalt angol 's francia működők vezérlete 's oktatása alatt nagy számu jó munkások kerültek ki. 's a munkásság, e becses és tartós kincs, atyáról fiúra szállandó köztöltök. — mind pedig azon befolyásnál fogva, mellyet e gyárintézet helybeli kereskedésünkre gyakorol, 's főleg a kivitelre nézve, mellyben már régóta oly részt vesz, hogy e tekintetben az ausztriai birodalom legjelentősebb gyárai közé sorozható. Azon helyen, hol ma 17 épület van, mik lassankint emelkedtek a hegyfolyam két partján, melly a felső Recsine-völgyet keresztülszeli, (mellyet a Magyarhonból jövő utas oly nagy érdekléssel szemlél, jobb oldalán haladva lefelé a Ludovica-uton 's közeledve a tengerhez) 1827ben csak két ház létezett; egyikben egy kis készült volt a papírnak kézzeli gyártására, a másikban a munkások laktak. A csak hat lábnyi magasságu víz-esés alig volt elégséges a henger, ugynevezett (Holländer) 's néhány tiprósulok mozgatására, mik táblapapíros,

's a vidék fogyasztására számított néhány írópapír-faj készítésére valának alkalmasok. Fiumétől kis negyed órányira fekvő ezen telek akkor néhai Adamich Lajos András tulajdona volt, ki azt 1827ben a jelen két birtokosnak adta el. Angol- 's Németországból jött két iparüzőnek, kik itt kereskedési házat Smith és Meynier név alatt alapították, 's azon nehéz vállalat létesítését tűzték ki: pitni jövének, 's azon nehéz vállalat létesítését (mellynek át. a papírosnak erőművek általi készítését (melly mód akkor még Angliában kizáró szabadalommal bírt); 's ez intézethez hasonló még nem létezett az ausztriai birodalomban. — Ők munkájokat a víz erejének tiszteresítésén kezdék. csatornát húzva a közel hegyek öléből egészen gepeik kerekéi fölé. Ezen, a hegyfolyam rohanó sebessége miatt nehéz és költséges, de eredményeiben elhatározó munkával 30 láb magasságu vízesést nyertek, mellynek ereje több száz lóerőre van számítva: a közben a tulajdonosok vezérlete alatt ügyes angolok dolgoztak a gépek, hengerek, vízművi sajtók 's a t. felállításában. 's végre 1830ban kerültek ki az első papírvék a kereskedésbe.

Főösleges volna itt a számtalan nehézségeket taglalni, melyekkel vállalatukban találkoztak, de a két társ szoros egyesülésben ugyanazon cél felé haladva, nagy töképezésként birtokában, 's a szükséges vegy- 's erőműtani ismeretekkel ellátva, minden dicsőretet meghaladó állhatatosságot 's cselekvőseget tanúsítva, győzelmeskedtek az akadályokon: 's iparkészítményeiket annyira tökélyesítették, hogy általa azon kintutéseket 's dicsőreteket szerették magoknak, melyeket ma olvasóinkkal közölhetni valódi örömmükre szolgál. — Már két év óta Fiume és Buccari szabad városok patricius-tanácsosai közé tartoznak: 1839ben a bécsi iparműkiállítás első díját nyerték, 's végre a múlt 1842ik évi első magyar iparműkiállításán Pesten ezüst érdempénzt kaptak, mellynek ünnepélyes átadását az „Eco“ 29ik száma közli. Mi nem kételkedünk, hogy az állandalom pénzügyi főigazgatósága szívén viselve a nemzeti gazdagság fokozatos kifejlődését, folytatólag felbátorítandja ipar-intézeteket azon böles maxima által, miszerint a honi gyárakra szükséges első anyag-neműeket nem gátolandja vámterhek által, mi azokat képtelenné tenné némely más külföldi gyárakal versenyre, mellyek semmit sem fizetnek; sőt bátorító jutalmakat nyerne iparkészítményeik elszállítására azon célból, hogy a kivitel gyarapításék. Talán a fentisített fő igazgatóság is helyesnek találja elváltolni a sorompót, melly a Recsine mellett fekvő iparintézeteket az ország belsőjétől elválasztja, 's biztosítandja ez által a szabad bevittet a magyarországi vásárokra, hogy egy bizonyos fokig függetlenítse azokat a történetes változásoktól, mellyek ellen az egyedüli tengeri kereskedés egészen meg nem óhajta azokat. Ennek mulhatlan következménye volna iparkészítményeink árának Magyarországon tetemes esökése.

A papirgyár jelenleg három Didot-erőművel dolgozik, mellyek elvannak látva minden ismeretes tökéletesítésekkel, mindennemű. 's legderékabb eszközökkel a vegytani készítesek és színekre nézve 's a t. Bir ezenfelül minden szükséges erőműtani javítási eszközökkel a használt vagy elromlott gépek helyreállítására: van gőzüzte 24 lóerőjű, a papír szárítása 's a gyár ezer más szükségre: vannak nagy számu hengerei, vízművi sajtói, 's vasból készült két nagy vízi kereké, mellyek átmérője 24 láb, mindegyik 12 lábnyi távolra, 's ezenkívül három kisebb kereké. — A gyárnak most csak két külföldi munkása van, a többi 200nál több, mind vidékünkbeli munkások. Kik hetenkint ügyességök fokozatához képest 4—8 p. forintot keresnek. — Itt nemcsak egynemű papirt készítenek, hanem a legkötelestől kezdve, melly könnyűmatra 's rajzra használható, egész a legközönségesebb göngypapírosig; 's annak tanúságaul, hogy gyárunk a francia angol 's belgiumi gyárakkal versenyezhet, csak azon tényt kell idéznünk, hogy fumei papírzállományok mennek Liverpool, UjYork, Brasiília, Chili, 's a Levantába, sőt Cairo és Suezet át Keletindia is, hol nem találunk más versenyzést, mint a fennevezett külföldi gyárakét. Fő raktárai, hol a papír gyári áron adatik el,

következők: Triestben Tigor utca 1133; Fiumeben Karletzky Antalnál, Velencében Trauner Antalnál, Ancónában Montevicchionál, ezenkívül Pozsony és Liverpoolban 's a t.

E jegyzeteket azon ohajtással rekeszljük, hogy Smith és Meynier urak, 's Fontana ur nagyszerű amerikai gépi lisztmalmának példájára (mellyről olvasóinkat bővebben értesítendjük) más vállalkozó 's töképezéssel bíró férfiak jöjenek gyárakat állítani a Recsine partjain, melly még más vízesésekkel is kínálkozik, más iparágok alapítására, mikre nézve a tengerhez e közel völgyünk, földirati fekvése, vize tisztasága, 's az ausztriai és dalmátföldi közsébbányák közelségénél fogva hasonló szerencsés jövendőt ígér.

Fővárosi hírek 's események.

¶ Pest, jul. 26. Bármilyen napra legyen is a mondandók sorát az időjárás kezdeni; de mi még is azon kezdjük ismét; mint már gyakrabban tevénk, 's pedig azért, mivel jelenleg a rendetlen időjárás némi fontosságot igényel a hírek rovatában. Néhány igen hő napot hirtelenül szokatlan hűvesség váltotta fel; 's ezen általában öszies napoknak légmérséklete is oly állhatatlan, hogy míg a nap egyik szakában majdmajd didereg az ember, rögtön 25 foknyi megre is szökken a hőmérő. Szélek, esőzések váltogatják egymást, 's e szerint nem csudálhatni, ha az egészségi állapot mind a városban mind környékén nem oly kedvező, mint minő más években ilyenkor lenni szokott. 'S a mi feltűnő: sokkal kevesebb villanyanyag látszik lenni a légkörben, mint rendszerint ily évszakban várhatnánk, 's ez egyik okátalan a légmérséklet erőszakos rázkodtatásának. — Ily körülmények közt nem csudálhatni, ha nemzeti színházunk is kelleltinél üresebb; mert hiszen mindnyájunk előtt ismeretes azon finom fővárosi kifogás: hogy jó időben azért nem mennek színházba, az az: a magyarba, mert jó idő van; roszban pedig azért nem: mert rosz idő van. Egressy Gábor kedvelt vendégjátékai a reménylennél sokkal kevesebb közönséget csöditnek Thaliánk templomába; sőt az oly jeles gondonkajászó Piatti, kinek párját itt Pesten még alig hallók, ha csak a dicsőretes emlékezetben élő Mentert nem állítjuk vele egyenvalonba, ezen érzésti 's művész ihletettségi virtuóz is majd üres padok előtt játszott tegnapelőtt. Valóban sajnós, midőn ily művészek sorsa felett is egy kis eső és szél határoz; mit reméljenek mások?

— Ismét örvendetes hírrel szolgálhatunk a t. közönségnek a pesti művészeti egyesület részéről. A nemzeti muzeum számára az egyesület az idén még egy második képet is vásárolt, 's pedig szinte kedvelt 's Európaszerte ismeretes hazánkba, Márkó Károly művét, egy, a maga nemében egyetlen 's tetemes nagyságu tájképet. Ara 500 pgő frt. Így tehát az egyesület az idén nemzei célra 900 pgő ftot fordított, mi kezdetnek bizonyosan igen szép, 's a művészeknek új ösztönül szolgálhat, az egyesülettel pedig némileg olyakat is kibékeltethet, kik iránta, 's méltán, idegenkedéssel viseltettek; de a tett legjobban tanúsítja, hogy az egyesület ezentül nemcsak loteriázásnak, hanem magasabb hazai céloknak is akar élni, kívánunk neki minél hosszabb 's virágzóbb életet!

Nemzeti színházunkban jövő szombaton, jul. 28án, Éder Luiza javára béreltszűnéssel adantatik: „Zsidóhölgy“ nagy opera 5 felvon. Halewytől. Paksiné assz. született Mochonaky Amalia, a jutalmazandó iránti szivességből, a czimszerepben lesz szerencsés föllépni.

Alamizsnát nem — kezem szolgál-morzsa után nem tud hajolni, — mert szabadnak születtem. Ugy van, nem kívánok — nem kérek — hanem követelek.

Követel? hogy és mit?

Igen. Orlov, követelek. Hibázz ha barátságod viszsonos méltánylattól mentnek hiszed, hogy lepleten árulj csal- és kártyagyat, miket őszinteség alá leplezel. Ime most itt állok előtted, meddön mint haraszt, mellynek leveleit letarolá a tél szele, magánosan mint árnyék, melly sötét mezben hideg földre borul, — hontalan üldözött létem egyedüli kincse szerelem, bizonytalan jövővel. Ugy-e Olinka most is szeret, szíve a száműzött csillaga magánosan bolygva egem boruján, hogy létemmel versenyt hunyjon el?

Orlov ajkán gúnymosoly villant el, — mit gyors nyugalom-színlet váltta fel.

En szeretem Olinkát folytatám, inkább mint létemet, tőle válnom lehetetlen, — ő e gondolatot vérem kiszáradásával emésztethetném csak meg, — te alkalmat nyújtasz, módot keresesz őt magammal vinni messze, bizonytalan hon határára. Sietnem kell — minden perc egy elveszett örökűd.

Orlov arca elsötétült, mint vidék, mit futó felhő elfed a naptól.

Őn igaztalan, mondá remegő nyelvel, melly kaján barátságát lélekismeretébe tulasztá — Őn igaztalan mátkája iránt, midőn önyomortársasá szándoka vakindulatból esketni, — őn üldözött helyzetében nem lenne őt képes boldogítani.

Olinka szeret engem — úgy mikint boldogságom első reggelén, lelke testvérült lelkemmel, ő követend engem, — Sziberia jéghegyei közé vagy a déli forróvó alá — mindig, viszonzám önértettel, melly véret felforraltá.

Nem, nem! kiálta — Olinka azt sohasem teendi! A szerelem szinte véges, — terhes önfeláldozásnál ellankad ruganyossága. — Mondjon le szerencsétlen szándokárol. Sohasem viszonzám oly hangon, melly kérdést nem tőr. Orlov e szavakra megrázkodott.

Sőt igen — gunyola fagyalód daczczal, melly örült kin nevetéséhez hasonlita — ő nem követend őnt — neki maradnia kell — úgy van Olinka felett véres hatalom örökűd, melly iszonyu véget jósol. — ő tilalomszegő!

Szemeim az iszonyu ember ajkaira tapadtak, mellyről halálos ítéletemet hallám 's vérem megfagyott.

Igen — tudja tehát őn, — Olinka a parancs után tiltott dalt fuvott, mit én eddig bizonyos körülményeknél fogva elhallgaték. Azonban most szabad választása van önek Olinka kezéről lemondani — vagy — vagy. . . Ne tovább! kiáltam reszeltő dühvel, 's térdeim a földre törtek. Sohasem! Ily áron életet egy igaz lengyel nem kíván, árulás nem tántorit le jogösvényemről. Orlov, te kémül üzel szentségtelen játékok szivemmel, és bizalmammal, — de még számolanduk valaha 's e pontot szivem meletsem. E szavakkal az ajtónak tántorgék.

Maradj — kiálta Orlov, 's lábaimhoz rogyott, csak egy pillanatot még! Nézd 's feltépé mellruháját, nézd e kebelkint, melly vulkánlánggal éget — én szeretem Olinkát. Nem mult el éj, mit éberkinnem nem viraszték vala át,

's jajaitól ne vizhangoztak volna e falak. Ó én mondhatlanul szeretem őt! Szenvedélyem fölébe nőtt az ész hatalmának, — balom a szívfájdalom zészibbasztja, — midőn jobbommal a barátság öltárát vezemem be. — Vidd magaddal mindenemet, kényelmes életvánkösaim fejed alá fektetem, hogy éles szirtre bajtsam fejemet, — csak Olinkát hagyj nekem.

Orlov kiny iszonyu vala. Bosszu és fájdalom egyaránt vittak keblemben — jobbomban tör villogott, mig másikkal gyöngéden ölelém magamhoz. Lassankint közeledém az ajtó felé észrevétlenül szabadulandó. — Orlov ereje óriásira növekedett, az ajtót elcsuká-'s pisztolyokat ragadott elé.

Vedd magad! kiálta, élembe dobva az egyiket.

Minden módot elővettem lázdühét lecsendesíteni, de minél több kísérletet tevék, indulatja annál féktelenebb lőn. Orlovot nem ismerém többé — nők iránti ledérsége léleküldérezző lőn sebesen csattogtatva fekete szárnyait eszmélete felett.

Vedd magad! kiálta hangosban, — 's a löszer sárkánya felpattant. Erővel kelle azt kicsikarni kezei közül, nehogy barátvér fertőztesse kezünket. Darabig ösönösen állott, hogy annál dühösebben törjön ki, mint vihar, melly légbé fulad. — Ekkor dühkönyökét hullatott. szivszorulata elfojtá szavát, csak mellét emelinték fohászvo-naglások, 's fuldokolva törtét.

Ugy halál a bé-ke-an-gya-la-'s eszmélet nélkül rogyott le. Ez eset után még harmadnapig bujdosék Varsó néptelen utcáin.

— 1843. évi július 1-jén a nemzeti színházban a szerencsétlen Kovácsiak részére történt előadások bejött ajándékok V. f.: N. N. 1 fr. 30 kr.; Laczkovics eskütt 2 fr. 30 kr.; N. N. 25 kr.; Pajor Titus szolgabíró 5 fr., Mayerly Ferencz táblabíró 10 fr., Hajós Sándor 5 fr., Reszler 40 kr.; N. N. 15 kr.; N. N. 1 fr. 30 kr.; Bel-lagh eskütt 2 fr. 30 kr. Összesen 29 fr. 20 kr. Kolo-sy Gergely mk. pénzeszedő.

— A hírlapokban szombatra (július 29-ikére) Szent-pétery Zsigmond jutalmjátékául hirdetett: „Tisztujtás” című eredeti, 1842-ben a m. t. társaság által 100 arany-nal jutalmazott vigjáték Nagy Ignácztól, közbejött aka-dályok miatt elhalasztatván, augusztus 5-ikén fog elő-adatni. —

O. s. kir. Felsége Maixner János nevelő urak vezetéknévét Honnosy-ra változtatni legkegyelmesebben megengedni méltóztatott.

Segítsünk a nagy veszélyben!

Majd valamennyi belföldi hírlap érinté már röviden azon borzasztó hírt, miszerint Miskolcz, e népes (több mint 26,000 lakosú) törzsközség magyar város a leg-közlebbmult napokban a lángoknak martalékul jutt. Ime vettük tudósítását rendes levelezőnknek is, kie város szerencsétlen sorsáról következőleg értesít bennünket:

„Miskolcz jul. 21. Nagy és rémítő csapás érte Miskolczot tegnapelőtt, f. hó 19-én! Délelőtti 10 óra tájban egy ház udvarán szalma-köteleket készítenek aratáshoz, midőn gondatlanságból-e vagy szándékosan nem tudhatni — a szalma meggyúlad 's az ebből eredett tűz az úgynevezett „sötét kapu” mögött kiütvén, mind a mellett, hogy a szomszédház födeléről a zsindegy levereték, a piac-utcán lévő katonai szállás tetejére viszi a szél az üszköt, honnét a város egyszerre tüz helyen is meggyúlad, ennek bizonyosan fele 's legszebb része hat óra alatt a tűz kéréhellen martalékul esik. Lélektrázó és szomorú látvány most e város falai és füstölgő romjai közt a tömérdek kárvallottak panaszos és szomorú képeit szemlélni — a kár könnyen 1 millió pengő forintra mehet. — A város nevezetes épületei romban hevernek, ezek közt a megye minden épülete, a minoriták zárdája és temploma, a reform. és luther. templom, a város és káptalan háza, a zsidók zsinagógája, az elemi kathol. iskola és gymnasium, nem-egyesült óhítők iskolája és paplak, a Kamara igazgatói, ügyvédi 's tisztartói háza, a „korona” és „három róza” vendéglők, a megye és színház, katonai szállások 'sat. Tömérdek embernek nincs hova vonulnia, sokan talukra költöztek — a jótékony Reviczky-magtár-ból több száz köböl zab egészen haszonvetelenné lett; 1000 köböl megromlott. Első alispánunk rögtön kis gyűlést tartott, ma pedig főispáni helyettesünk ő mlta is megjelenvén ezen szerencsétlen városban, elnöklete alatt erősíté meg a tegnapi gyűlésben hozott időközbeni rendszabályokat, 's a nyomorgók és károsultak részére az aláírási ívet 1000 pftal nyitá meg — jövő évnegyedes közgyűlésünkben, melly augusztus 7-én leend, alkalmasint elnöklendő. — Levéltárunknak semmi hibája, hanem kisebb tanácskozási teremünk beomlott — a nagyobb terem is veszélyben van. Rajzaink közül ezen nagy zavarban csak egy szökött meg. A toll reszket kezemben, e rettenetes csapást nem vagyok képes híven rajzolni. Segítség és könyör ezen tönkre tett virágzó városnak, mert különben végső romlásra jut!”

E rajz igen szaggatott és tökéletlen; de épen ez tanúsítja az általános zavart, közrémülést és inséget, melly

e boldogtalan városban uralkodik. — Az Istenért segítségünk! Nagy a tűznek hatalma; de az emberi könyör, a segélyre egyesült erő és részvét hatalma még nagyobb! Egy embernek gondatlansága miatt ime ezeken lakottak ártatlanul; de az emberi jótékony részvét ismét azon büvös erővel bír, hogy, mi egyestől nem telik, azt egyeseknek nemes szövetezése szerzi meg 's ebben rejlik legdicsőbb, legmagasztosb tényezője az emberi társaságnak! Nemeskeblű emberbarátok, honfiak és honleányok! segítségünk a nagy veszélyben! járuljunk adakozásainkkal kisebb nagyobb erőnkhez képest szerencsétlen polgártársaink fölségítésére — minél előbb! Minket nem egyszer érdeklének külföldi szerencsétlenségek, millyen vala Hamburgé 's az érczhegyi lakosoké 's a t.; nyujtsunk most vigasztalást, nyujtsunk segílyt magyar polgártársainknak, minvéreinknek, — ezt várja, igényli tőlünk a polgári, emberi és keresztény szeretet. — Szerkesztő hivatalunk minden, bármí csekély adományt elfogad, és híven kezelend — lapjaiban arról pontosan számot adandó. A Szerkesztőség ezennel ad előlegesen a miskolci tűzkárvallottak részére 10 p. ftot; Reseta prof. ur 10 p. ftot.

Pozsonyi hírek.

* * * Pozsony jul. közepén Ébredezett a sürgő élet; talpon állt a hon apáinak gyakorló fiatal serege, 's nagy léptekkel a határtalan szabadság temploma felé haladt, hogy a diatúra magasztos szertartásiban részt vegyen. Megkondul az ujongás högöje, 's a diktálónak basszuszáva érthetlennül bolygatta a füket, épen úgy, mint midőn tiz kintornás egyszerre különbféle nóttak ríngat. De ime rögtön csend vala! siri csend! 's én szörnyen megjédek, mert bizonyosnak tartám, hogy a megsiketülés ólomaplana nehézkedett füleimre! Szemeimhez folyamodván tehát végig néztem a hosszú teremben, hogy lássam, vajjon mozognak-e a kereplő szájjegyek? Nyugodtan bámult minden szájt. 's én már erősödni kezdék szerencsétlenségem érzetében, midőn egyszerre három alakra akadtam, a csend varázs-okára. Komoly méltósággal ülének egymás mellett, 's öltözötek és arczkifejezések tanúsítá, hogy ők nemesak köznemesek, hanem falusi magistratuális személyek is. Midőn a közönség kibámulta magát, újra zsbongott a keleti rajtulvidorsága, mellyet lecsilapítandó a diktálónak hatalmas szava, csendet kért mivel, ugymond. Gúta me z v á r o s á n a k s é r e l m e i t diktáljandja. Feszült figyelemmel lát-szottak várni közönségek, mert jót értsük egymást, gúta i a k voltak — de hallván a minden oldalul törnyosuló hahotákat, ezen magyar közmondással: n e s z e s e m m i . f o g d m e g j ó l , v i g a z t a l t á k m a g o k a t . é s k i s u b a n t a k a z a j t ó n , e l m o n d a n d ó k o t t h o n a l á t o t c s u d á k a t . G o n d o l - h a j t á k n y á j a s o l v a s ó n k — m e r t v a n n a k - e o l v a s ó n o k i s , a z t b i z o n y n e m t u d o m — h o g y a v e n d é g f o g a d ó k b a n s e m e r ő t e t i k m a g o k a t a z i f j a k a c s e n d e s e n - t a r t á s n a g y m u n - k á j á r a n é v e . M i n a p a z e m b e r i s é g n e k c e n t r u m g r a v i t a t i s - á t , m e l l y k é t s é g k ü l . k i v á l t d é l t á j b a n , a g y o m o r b a n ü t i f e l t a n y á j á t , k é m n é l k ü l — h a n e m é r t i k , m e g s u g o m , h o g y e z s a n s é g e n — k ö v e t v é n , e g y i k é b e a z o n v e n d é g l ö k - n e k t é v e d e m , m i k m i n d i g f a t a l s á g g a l — d e n e m é r - t e m á m a f i a t a l l i b á k a t v a g y b o r j u k a t , n o h a e z e k i s v a n n a k a s ü t ö f ö z ő r a k t á r b a n , é s s o k k a l j o b b a k , m i n t a z ö r e g e k — t e l v é k . E z v o l t á m z a j . U g y k é p z e l j ö k e z t m a g o k n a k k e g y e t e k , m i n t m i d ő n B a b e l t o r n y á n a k k ö m - v e s e i , k i k m i n t h o g y s z á m u k a t n e m t u d h a j u k . s z á m t a l a n o k l e h e t t e k , e l ő b b p i a n o . a z u t á n f o r t e . v é g r e p e d i g c o n t u t t a f o r z a . a z a z . t e l i t o r o k k a l e g y m á s r a k i a b a l t á n , m é g s e m é r t h e t t é k e g y m á s t . A p i n c z é r (m a g y a r u l k e l l n e r) v i l l á t , m i t ő J u p i t e r k i r á l y b o t j á n a k t e k i n t e l t t a l á n , t a r t v a k e z e b e n , e g y s z e r r e f ü l h a s í t ó l a g s i v í t o t t , ' s k i j e l e n t é , h o g y a l á r m á z ó u r a k n a k a z é r t s e m h o z s e m m i t . N o s z e p e n v a - g y u n k , g o n d o l á m m a g a m b a n , i t t m á r a k e l l n e r e k r a g a d j á k m e g a g y e p l ö k e t . D e m i é r t n e m ? H a m á s o k v a l ó d i l a g t ö r ö d n é n e k v e l ö k ; h a k o m a l y a n i n t é z k e d - n é n e k ; h a t e k i n t é l y l e l l é p n é n e k f e l h a . . . h a . . . é s e s a k m i n d i g h a , m i t n y e r ű n k e z e n s o k ' h a ' á l t a l ? E s z ó c s k a , ' h a ' a z o n f a t a l í s h a n g . m e l l y e l a t r ó n t í s k e z - d e v a l e g n y o m o r u b b v i s k ó i g s o k s z o r e l é r h e t l e n v á g y a k j e - l e n t e t n e k ; e s z ó c s k a , ' h a ' a z o n c z i g á n y p a r t i c u l a . m e l l y a z

előzményben t e r n o t t e s z , a k ö v e t k e z m é n y b e n p e d i g b a n q u e r o l t e - o t h o z u y a k u n k r a ; e s z ó c s k a , ' h a ' a z o n v e - s z é l y e s t a l i z m a n , m e l l y á t t a l a z e l ő t é t e l b e n m e n n y o r s z á g - b a h e l y e z z u k m a g u n k a t , a z u t ó t é t e l b e n p e d i g p o k o l b a s o - d o r t a t u n k ; e s z ó c s k a , ' h a ' v é g r e a z o n f e c s e g ő f r a n c z i a , k i a r a n y h e g y e k e t i g é r , é s s á r g a r é p a a r a n y o k k a l f i z e t ! H a g y j u k t e h á t e l a s o k ' h a - t ' s v á r j u k t ű r e l e m m e l e g s z e l i d e l b b k o r h a j u a l á t i f j u s á g u n k p o r o s e g é n . M e g k e l l a z o n b a j e g y e z n e m , h o g y a p o z s o n y i v e n d é g l ö k n a g y o n f u k a r o k a k e l l n e r e k t a r t á s á b a n , m e r t h o g y k é t s z o b á n a k , p e r s e h a n e m ű r e s . e g y e t l e n e g y k e l l n e r k e l l ő l e g s z o l - g á l h a s s o n . a z k e r e k e n k i m o n d v a n e m n a g y b e c s ű l e t é r e v á l i k a k o e s m á r o s i m é l y e s z ű s e g n e k . H á t a z é r t v a g y t o k t i o l l y k ö z e l B é c s h e z , h o g y a k é n y e l e m t a n u l m á n y á b ó l t e r - t i á t e r d e m e l j e t e k ?

Vidéki vegyes közlések.

Zemplénből. S. a. Ujhely, jul. 18-án 1843.

E mai napon másodalispáni elnöklet alatt kezdődött rendk. közgyűlésünkben legelsőbb is felolvasatott Szent-Iványi Károly kir. tanácsos ur első alispánunk saját aláírása alatt benyújtott lemondása, melly szerint 40 évet haladó hivatalos állásáról, miután gyakran változó egészsége a tisztí kötelességek gyors és pontos végrehajtását már nem engedí, 's mindinkább tapasztalni kénytelen, hogy hivatalára mért kötelességei eddig soha nem mulasztott teljesítését egy, a mint akarná, már nem viselheti, nehogy az egészsre nézve ebből háramolható elmulasztás súlyos vádja különben is már számítva lévő élte rövid napjai nyugalmát zavarhassa, másrészt pedig a RRnek minde- nek felett tisztelt bizodalmaival visszaélni láttassék, búcsút véve mind a mgú gr. főispán m. udv. főkanceler-lár ő kegyelmességétől, mind a mgos gróf 's főispáni hely-tartó nagyságától, mind közönségesen a megye RRtől, ugy a másodalispán és többi tisztársaitól legszivrehatóbb kifejezésekkel búcsút véve, első alispáni díszes székéből, mellyel nemesak a hivatal, de a becsületesség esküjének széntsége szerint is soha semmi tekintetben vissza nem élt, 's czelja mindig egyedül a közjó előmozdítása vala, — egész tisztelettel lelép, és ugyan azon kezekbe, honnan az rá ruházottat, visszaadja, kérvén, hogy a Rendek további kegyességökre, kik számos év hosszú során neme-sak őt pártolni, de egyetlen fiának is *) tisztí pályája kezdetekor atyai hajlandóságot tanusítva polgári kifej-lődésére módot nyujtani méltóztatnak, visszavonult helyze-tében is számot tarthasson, mindezekért hálás köszönetét nyilvánithassa, ajánlván magát 's hozzá tartozóit hatha-tos kegyességökre és nagybecsű emlékezetökre. — En-nek folytában felvettétek mgos gr. Péchy Manó, e megye főispáni helytartójának f. hó 10-ik napjáról Pozsonyban költ levele: melly szerint az első alispán által értesítve lévén, hogy ezen közgyűlésben hivataláról lemondani szándéka, bárha czelja több ízben kívánt kivételöl feltartóztatása eddig sikerült légyen is, most azonban a fenforgó sajnós körülmények között nem gátolhatván, fölszólítja a RRket, hogy a tisztválasztásnak különben is közelítő tör-vényes ideje tekintetéből a szükséges előintézetek, neve-zetesen a szavazó nemesség tökéletes öszveírása, vagy a meglévőnek kiigazítása, és többiben is a kellő rend 's tör-vényes szabadság biztosítására megkívántatol szabályok minél előbb határozottassanak el, 's ezek felöl értesítessék, hogy a tisztválasztás határidejét elrendezhesse, semmit nem kételkedvén: hogy az érdemteljes első-alispán hozzá-intézetelt válasza következtében is példás buzgósággal vi-

*) Szent-Iványi Vincze es. kir. kam. 's a n. m. m. kir. Hó tanács nál val titoknok. Szerk.

Harmadnapra Wolkovszky Olinka, mint halálos tilal-mat szegő bünös kikiáltatott.

Orlow valóban kém vala — 's most áruló lett!! (Folytattatik).

Igénytelen észrevétel. *)

(Egy parlagi embertől.)

Író nem vagyok, azt láthatja a t. olvasó cik-ke-m felírásából is: de azért a hazai irodaiom engem is érdekel ám, és szeretném: bár volna már úgy ren-dén szénánk e tekintetben, mint a külföld sok orszá-gában. Különös figyelemmel kísértem pedig mindig a nemzeti színház ügyeit 's mindig ohajtom: vajha valami gonosz jégeső el ne verje termését, vagy épen a száraz-ság és por közt meg ne fuladjon a virágzásnak indult szép vetés. Ezért tehát annál inkább örültem a színház érde-mes új igazgatójának kitelt pályadíjain, minél inkább kitetszett ebből, hogy ő nemesak a szinpadra mint szin-padra, hanem ez által egyszermind az irodalomra akar hatni. 'S ez egészen rendén van, véleményen szerint, sőt tán szükséges is már, mert bizony — közbevetőleg legyen mondva, — noha én egy cseppet sem kételkedem majd minden újság által szeretkürtölt buzgóságán, eddigelé még is ugy látszott, mintha nem annyira a nemzeti dráma

mint a külföldi ének és tánc foglalta le az érdemes úr figyelmét; legalább én azt hiszem parlagi együgyűségem-ben, hogy hathónapi igazgatás alatt már lehetett volna színre hozni valamit, de nem csak egy, hanem akár több ere-deti új színművet is. Azonban ez, meglehet, nem rajta mult; 's így csak íróinkat tudom sajnálni, hogy olly ke-vevet törödnék a nemzeti színházzal. — A mint mondtam tehát, én örültem a pályadíj-hirdetésnek, 's mint olvasom az újságban csakugyan küldtek is ám be darabokat jó sommásan. Szerencsétlen számnak tartják, az igaz, azt a 13mat. kivált nálunk falusiaknál; de ez nem tesz semmit, csak legyen aztán láttatja. Hanem a darabok címei elolvas-ása közben nekem felűnt valami. Az igazgatóság jutalmat tett ki a népeletből merítendő látványos színműre, 's a címekben a legtarkább elnevezések seregével talál-kozm. Épen ugy van, mintha az ember búzát, rozst, árpat zabot összekeverne, mi ugyan minden igen jó gabnafaj lehet a maga nemében, de csak külön válogatva ér va-lamit. A látványos' mellőknév, nem tudom, mennyire lé-nyeges, mennyire nem, de annyi igaz, hogy illy darab egy sincs a beérkezettek közt. Van azonban színmű, nép-életrajz, vigjáték, bohózat, életkép, népszínmű, dráma. — csak az hja, hogy szomorú játék is legyen. Csekély véleményem szerint az a szokás, ollyat írni, minő kíván-tatik, 's e szerint dráma, vigjáték, vagy plane bohózat nem versenyezhet, hol színmű kell, legalább a magyar tudós társaság vigjátéki pályázásra bohózatot, szomorújá-tékira vigjátékot nem szokott elfogadni. Egyéb fajták fölött, az úgy nevezett életrajzok, családi rajzok fölött más nem-

zelbeli bírálók, jelesül a németek rég eltörték a pálczát, hogy illyenek nem tartoznak a szigorú színműi rovatba. Látványos nem bánom, lehet akár mi, mert hiszen a sze-rint Schiller orleansi szüze is látványos, mert ott csak-ugyan van mit látni is. De bohózat, (bohózat!) úgy hi-szem olly kevésbé színmű, ha t. i. szigorún veszszük, mint a németek: Schauspiel, mint a bükköny nem gabona. Bo-csásának meg ezen parlagi hasonlítások miatt, hanem navita de ventis! Én koránsem akarhatom magamat a vá-lasztott tudós színműbíró urak véleménye fölé helyezni, hanem csak annyit legyen szabad a nyilvánosság orszá-gában észrevennem hogy nekem bizony felűnt: miké-p pályázhat színműdíjra bohózat is? Nézetem szerint a ki-telt kérdésnek meg nem felelő munka szintűgy nem jöhetne tekintetbe. valamint a jelige nélkül érkezett darabok ki-zárattak. Vagy a színmű ollyan Herkules sarúja, mellybe minden belefér? Meglehet, — ehhez nem értek; de annyit tudok, hogy teszem, német nyelven, mint már érintettem, a színmű — Schauspiel, az a mindent magába fogadó Her-kules-sarú pedig németül Theaterstück, 's e szerint lehetne nálunk: szindarab. Egyébiránt azt is tudom, hogy ha az erdőkrol általában kívántatnék pályamunka, irhatna valaki mindenféle erdőről, de ha például csupán cserfaerdőkrol volna szó, a nyírfásokrol szóló értekezés nem volna he-lyén. De ez csak parlagi egyszerű észrevétel. Azért még egyszer bocsánat a figyelemzetés, ha tán a tárgy elke-rülte volna az illető tisztelt urak figyelmét. nem árthat. ha nem használt is. Parlagi.

*) A tisztelt beküldő ur jelen sorainak szivesen engedünk helyet Tárczánk rovatában; van e közleményben sok ollyas, a mi mind a jeles buzgalmu színház igazgató ur. mind pedig a műbírátlók előlt némi figyelmet érdemel! Szerk.

selt hivatalát, a mennyire gyöngéledő egészsége nem el- lenzendő, a közelítő tisztválasztásig megtartandja. — Leg- érzékenyebben hatának a megye Rendeire oly tisztviselő- jök búcsúorai, ki nemcsak köztudomás, de a levéltár- ban örökölő jegyzőkönyvek szerint is első ifjúságától 1802k. évtől tsztlb. ügyészül lépve a megyei hivatalok körébe, már 1807k. évi martius 19kei közgyűlésben fel- olvasott, akkori főkörmányzó ő excellja teljes meglegedését nyilvanító levele következtében jegyzőkönyvileg is dicsé- retes magalkalmazásában kiemelttven, a következett tisztjuttatások alkalmával előbbal-, azután pedig főszbirói hivatalokba közakarattal választott, 's ezen állásában kü- lönösen a vizár-mosta bodrogközi járásban sokszor szem- mélye veszélyeztetésével is, ugy az adózó nép feletti atyáskodásával a RRk. figyelmét 's bizalmát mindinkább megnyervén, 1831 évben másodalispánnak választott, mikoron valamint a szomorúemlékü empirigybeli, ugy az ezt követett, 's borzadás nélkül nem is említhető lá- zadási időben fáradhatlan buzgóságát még tovább kitün- tetvén, alispáni hivatalában az 1835 évi tisztválasztáskor ismét megerősített, 's a mint a közbenjött körülmények miatt mind a megüresült első, mind a másodalispáni hi- vatalok terhei egyes vállaira szállottak, a megye Rendei 1837k. évi szeptemb. 2kai közgyűlésben igazságosnak ta- lálák másodalispáni hivatalához kötött fizetése megszüné- sével az elsőalispáni rendes fizetést mind addig, míg azon minőségben a megye alkormányát 's elnöki terhes tisztét viseli, ebbeli munkássága köz megismerése némi bebizony- itása tekintetéből is megadni, végre az utóbbtartott tisztjuttató közgyűlésben mostani elsőalispáni székébe választ- atván, ekép négy évtizedet haladó folytonos, 'a mindig a köz bizalmat és szeretetet sajátoló, 's a megye közön- sége által méltólag koszorúzott helyzetére fokoztatván, mint oly hivatalnok, ki a kir. Felség és hon vá- laszthatlan érdekeit egyaránt munkálta, kinek célja min- dig a közjó lévén, az egyenlenséget szorgalmasan ir- totta, példás békétüresével, 's vele született szelidségé- vel az áldást hozó egyetértést fenntartani kívánta; feledve a multakat szorgalmasan a jövőnek élt, bíráskodásá- ban 's hivatalos intézkedéseiben is a személyt az ügytől gondosan megkülönböztette; illy példás tulajdonban a Rendei közmegismerését 's meglegedését szakadatlanul bírván, kívánák a t. RRk. hogy a benne helyezett bizal- mat, és a bírószek előtt befejezett számosabb perek ité- letei szükséges végrehajtását is tekintve, elsőalispáni hi- vatalát a közelítő tisztjuttatásig tartaná meg. A RRk. ebbeli ohajtásuk kijelentésére: miután minden szándéka mellett is a köztanácskozási helyre tartós betegsége miatt be nem jö- hetvén, hivatalos szobájában maradni kényszerült, mgos b. Lutzsinszky János, és Molnár Antal bírák, Szemere Jó- zsef főszbiró, esküdt társával 's a tiszti első alügyész kiküldettek, kik is megbízatásokban mihamar eljárva jelenték: hogy „a RRk. kívánságát tisztelettelvén 's a drága bizodalom birhatására utolsó erejét is áldozni ha- zafüni legszentebb kötelességének ismervén, azon remény- ben: hogy a mgos gróf főispáni helytartó a tisztválaszt- ást a törvény és törvényes szokás szerint minél előbb vég- rehajtandja, a közelítő tisztjuttatásig első alispáni hivatalát megtartja, 's az eddig elmaradtakat is kipótolni ügyeke- zendik;“ mely buzgóságát első alispánjoknak a RRk. ujob- ban nyilvanított köz megismerés és elégedéssel fogadván, ekkép az első alispáni-szék továbbra is betöltve ma- radt. A mi a mgos főispáni helytartó becses levele más-odik részét, a közelítő tisztválasztás tekintetéből szük- séges intézkedéseket illeti: mennyiben ennek lényeges rendezése országos tárgy, 's ez a jelen országgyűlésre, a kir. kegy. előadásokban is kitűzetett, 's a megye uta- sítása is erre kiterjesztett, ebben a Rk. többet, mint a mult tisztválasztás előtt meghatározottat, 's az 1839dik évi 1504. sz. a. nyomtatásban is kiadott, ezuttal sem tehetvén, azon rendszabások felolvasattak, és teljes ere- jökben továbbra is meghagyattak, 1s 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. és 10dik pontjai kiadása mellett mind a 17 kerület szolgabíráinak kötelességül tétetvén, hogy azokhoz képest a nemesek összeírását lakhelyeik kitételével a tisztválaszt- ási szavazatokban leendő használat tekintetéből azonnal hajtsák végre, és legfeljebb 15 nap alatt az első alisp-áni hivatalnak mulhatlanul mutassák be. Mindezekről a mgos gróf főisp. helytartó ő nagysága ezen határozat köz- löse mellett azon bejelentéssel értesített, megkérteni ha- tározottat: hogy a tisztjuttatás tekintetében az előhatár- zatok értelmében e közgyűlés megtartván 's a megye Rendei a lehetöket megtévén, a különben is bekövetkezett törvényes idő és a fenforgó körülményeknél fogva a vá- lasztó közgyűlést minél előbb kirendelni legyen kegyes.

Ezekben közli levelezők a megyei határozat szavait; 's mi addig is, míg a gyűlés egyéb követ- kezett nevezetesebb tárgyai eredményét adhatnók, sietünk a fenebbi esemény felől tisztelt olvasóinkat értesíteni, mert

meg vagyunk győződve: hogy a zempléni nemes Rendei ekint tanusított egyetértése méltó, sőt legméltóbb a köve- tésre. Csak egyetértés munkálhatja a közjót, csak ez biz- tosíthatja a tartós jó eredményt. Ki Zemplénnek állását ismeri, ki utóbbi viszonyait tudja, méltánylani fogja az ama szellemet, melyet a ns RRk. vetélkedve követtek a meg- szagott egyetértés helyreállítására! de tisztelni fogja az utókor is azon érdemkoszorúza férfit, ki a fenközlött határozat szavai szerint példás békétüresével, 's veleszü- letett szelidséggel fáradhatlanul munkált e cél elérésé- re; hogy így a tisztelt megye Rendei sajnálkozásában részt veendő nagy közönség is, 's méltán fájlalhatja a derék alispán gyöngéledő egészsége miatt kénytele- nitett leléptét. Engedje az ég ura, hogy valamint a tt. KK. és RRk. felszólítására tett ígérete szerint a közelítő tisztválasztásig még mint alispán, úgy azontul is, ha a dicsőn viselt hivatalos pályáról lelépendedt, mint tiszte- letre méltó, bő tapasztalati tudományu hazafi, sokáig ve- hessen még részt a közjó előmozdításában.

Zágráb megyének július 10dikén tartott közgyű- léséről az ottani nemzeti 's német lapok nyomán, még következő bővebb tudósítást sietünk adni olvasóinknak: Felolvasatván a követek tudósítása, előmutatja az 1ső alispán Körös megyének körlevélét is, melyben jelenti, hogy ő Felségéhez felirást határozott. Ezután röviden előterjeszti deák nyelven ugyanazon első alispán: mi legyen a gyű- lés és tanácskozás tárgya, 's ekkor megszólal egy köznemes, kérvén a főispánt, hogy nekik is magya- ráztatná meg a dolgot, mire az első-alispán előadta, mi- kint a horvátok sarkalatos helyhatósági jogaik közé tar- toznék az, hogy köz-ügyeiket deák nyelven tárgyalhas- sák, mellyen törvényes jogaik 's privilegiumaik vannak szerkesztve, és hogy ezen jogokat 700 és több év óta a magyarok sohasem háborgatták, de a későbbi korban őket ezen kincsökül meg akarják fosztani. Abban áll tehát most a kérdés: el akarjuk-e fogadni a magyar nyelvet? Mire is ugyanazon köznemes azt felelte „inkább meghalni mint azt megengedni.“ — Felszólalt ezután egyik aljegyzőnk selőadja, mikint dicső őseink nem meghódított nemzet, hanem a ma- gyarokkal egyenlő jogú szabad nép, 's annál fogva rájuk idegen nyelvet tukmálni függetlenségük sérelme nélkül nem lehet; 's reményli is, hogy e jeles népek el nem fajzott maradéka elég erővel bírand megboszulni azon sérelmeket, miket a magyarok követeiken elkövetnek. Ja- vasolja tehát, azoknak visszahívását. Azután szólv elmondja, mikint a magyarok már több mint 700 év óta mindig barátságos egységben éltek a horvátokkal, nem bolygatván őket helyhatósági jogaikban, és szívből ki- váná, hogy közöttök az egyetértés és béke tovább is fennmaradna. Azonban szomorúan kell tapasztalniok, hogy a későbbi korban a magyarok háromfélekép is meg akar- ják a békét zavarni, mert 1ör követeik törvényességét vették kétségbe, holott azok 300 év előtt is olyan ün- nepélyel voltak kiküldve, mint most; 2) azt kívánják, hogy azok magyarul beszéljenek, pedig ezt sem nem te- hetik, sem nem szabad tenniük, sem nem akarják. Nem tehetik, mert az által függetlenségöknek ártanak, és maradékaiknak, kik ez által hivatalaikól fosztatnának meg; nem szabad, mert 1806ki statutumjuk tiltja; de nem is akarják, mert azt új tehernek látják. Igen sajnósnak találta tovább, hogy olyanok találkoznak, kik a magya- roknak e célban eszközül szolgálnak. Inti azért a jelenlévőket, ne követnék ezek példáját, hanem munici- palitásukhoz szoroson ragaszkodjanak: oda nyilatkozik azért, hogy 1) felirást küldenének, de ha ez sü- keretlenül maradna, a követeket vissza kell hinni. — A 3dik szölv egy beszédecskében azt emlegette, hogy a magyaroknak nincs joguk az ő municipális jogukat még csak kérdésbe is venni; mert egy nemzet a másíknak törvényt nem írhat; 's úgy végző beszédét, hogy ha a felírás nem használna, és deákul nem engednék őket beszélni, beszéljenek horvátul; 's ki hinné; hogy e gyer- mek gondolatra is „zsvio“ harsogott. — A most kö- vetkező szölv az elváltásra nyilatkozott. A magya- rok, ugymond, minket szorosabban magokhoz akar- nak csatolni; mert a társaság legerősebb kapesai a hit és nyelv; ugyde mi ezéllul teszük azt, van-e nekik segélyünkre szükségök? hiszen ha kül ellenség ellen hinak segítségre, a horvát mindig megfelel kötelessé- gének, 's akkor kardra nem nyelve van szükségök; belső ellenségeikkel bajlódjanak magok, mi a törvény- telen ezéll nem pártolhatjuk. De mi hasznunk vol- na nekünk ezekből? a különböző hit csak viszázkodást szülné közöttünk, a nyelv végett mi tartuk a hazájo- kat odahagyottakat, kik minket arra tanítsanak. Mi ter- mesztményeinket el nem adhatjuk, míg Banátban a ve- teményt valami csapás nem éri. Ifjaink kirekesztetnek még hazájokban is a hivatalokból, 'sat. Oda nyilat- kozik tehát, hogy a követek hivassanak vissza. — Fel-

áll utána, egy másik szölv, és mintha szószékből intette volna híveit, arra kérte legelőször is hallgatóit, hogy az idegen hitet magokra ne hagyják tukmálni, mely merő háborgatásokat okozna, 's bennünket legdrágább kincsünk- től a lelki üdvösségtől fosztana meg. Átment azután a nyelv ügyére 's előadván, hogy midőn a horvátok Kálmán alatt szerződésre léptek, nem beszéltek magyarul, és hogy ez országnak, ha bár kisebb is, törvényt nem ír- hatnak: arra buzdítja a hallgatókat igen harsogó to- rokkal, hogy ne engedjék beszélni a magya- nyelvet, mert ez által szabadságok egészen alá- ásatnák; mert azon nemzet, mely másra a maga nyelvét erőtetí, uralkodni akar azon. Javasolja tehát, hogy ő Felsége hatalmas pártolással megkéréssék, de egyszers- mind követeiknek meghagyassék, hogy még csak kerületi ülésben se merjenek magyarul beszélni, és ha mind e mellett ki nem hallgattatnának, térjenek vissza. — Meg- szólal most a főispán, és kérte a szóvani akarókat, hogy röviden adnák elő véleményüket, 's neki is hagynának időt a beszédre. — Az erre fölkelő nyilatkozik, hogy a multkori instructionak világos értelme szerint csupán az előfordulható kétséges esetekben tartozik a báni conferentia pótló utasítást a megbízóktól kérni; de va- lamint egy részül azt tarja, hogy az egyes törvény- hatóságok ellenkező utasítást nem adhatnak: ugy vi- szontag a követeket nem szólíthatják vissza, holott azt csak az teheti, a ki küldötte. Annál fogva felirást javasol ő Felségéhez. — Egy másik szölv nagy sérelmet ta- lál abban, hogy a magyarok őket a meghonosodott 's mintegy szentebb sajjajokká vált deák nyelv haszná- latátul meg akarják fosztani, 's tagadja, hogy erre hatal- ma volna a magyar dietának, mert ugymond, a köve- tek az egész országot képzeltetik; már pedig, ha ők oda mennének, tőlök csak nem kívánhatnák, hogy mindannyi- an magyarul szóljanak. — Azonfelül kimondja véleményét, hogy a minapi meghagyást a képviseleti rendszer felfor- gatása nélkül meg nem másíthatják: annál fogva javasolja a felirást, és reményli, hogy ő Felsége, ki nem régiben e nemzetet helyhatósági jogaiban megtartani saját kézira- tánál fogva ígerte, ezen kegyes ígéretet be is töltendi; a magyarok pedig annál inkább el fognak állani határozatuk- tól, mert velünk társaságban lévén kénytelenek szo- kásainkat is türniök. — Megdörrent végre egy híres költész és engedelmet kért, hogy mint horvát és szla- vian ő is szólhasson. „Több száz éves, ugymond, mióta azon már a görögök 's romaiak korában híres illir (cece!) népségnek egy ága t. i. a horvátok az ugrokkal társasá- ba léptek, 's maig is abban maradtak. Tudni kell azon- ban, hogy az ugrok két felekezetből állanak: egyiket és kisebb részét teszik a magyarok; másikat a különféle aj- ku népek, mellyek között valamint az ausztriai birodalom- ban legszámosabbak, ugy a világ legnagyobb részén ter- jednek el a szlávok. 'sat. A szlaviárok nekünk vér- beli atyáinkiai, 's velök örökre kívánunk egyesülni. E nemzet hasonló egy nagy sashoz, mely a Kar- pát bércezin piheg, 's repülni akarván egyik szárnyát a fekete, másikat az adriai tengerig terjeszti, fartollaival a Baltitenger vidékit lepi, fejével Horváthonhoz fordul és sovárogya várja tőle a segédelmet, mert nehéz, nem re- pülhet; egy másik sas fojtogatja, 's tépi tollait. E nem- zetnek segíteni hazafüni kötelességünk, és e dologban min- den nap el van mulasztva. Összetartás, elszánt aka- rat, és kiálló türelem megtöri az ellenséget, 's a mit mi véghez nem vihetünk, majd kiviszik maradékaink, csak ezekben is oltuk be lelünk kívánságát. Tartsunk tehát össze, és a nemesség készen legyen a hazának áldozni; a papság ne csak azt sürgesse, hogy idegen hit ne hasson közénk, a mi legkevesebb, hanem védje azon nyelvet, mellyen oktatja a népet; a polgárság vigyázzon fel, hogy idegenek ki ne sorítsák a czéhből, 's másol ne kény- szerüljön élelmet keresni.“ Bevégi azután még sok egyéb izgaló és sértő kifejezésektől áradó beszédét azon ja- vaslattal, hogy a követeket vissza kell szólítani.

¶ Nyitárból július 19én. Követjelentésre gyűlénk tegnapi öszve, 's fájdalom, országos ügyek tárgyalása helyett majd két óra hosszat személyeskedtünk. Egészen feledők, mit hazánk halhatatlan érdemü nagy fia a „Kö- let Népében“ irt, hogy „az idővel, értelmi súlylyal, kiá- lító tehetséggel egy kell gazdálkodni, mint pénzzel. sőt szigorúbban; mert az idő, értelmi súly, 's kiállító te- hetség jóval becsesb, mint a pénz.“ — Felolvasatván a jelentés, — mellyből hivatalosan értesültünk, hogy kö- veteink, utasítás hiányában, az ősiségi törvények vál- toztatását tárgyzó országos indítványra Szathmár megyé- vel együtt nem szavaztak, — B. A. és B. J. táblabírák oda nyilatkoznak: mivel 33 megye által kívánatunkól elüt- tetvén, az ősiségi törvényeket változtatlanul már ugy sem tarthatjuk fön, hagyjuk meg országgyűlési tárgyakkal foglalkozó megyei választmányunknak, hogy kimerítő vé-

leményt tervezzen az ösiségi törvények mikénti módosítása felől; követ urakat pedig oda utasítsuk, hogy az országos biztosság ebbeli munkáját, mihelyt elkészülend, rögtön velünk közöljék, akkoron pótló utasítással e tárgyban ellátandók. 'S ez utóbb végzésbe is ment. De az útközvet köve Sz. tisztü ügyvéd lön, ki erőteljesen törekvök megmutatni, hogy miután Nyitra megye az ösiségnek épségbeni fõntartását már két gyûlésben elhatározta, ha e határozatot utasításunkból a jegyzõi hivatal feledé ki, ezt nyomja a felelet terhe; ha pedig utasításba ment, 's képviselõink a 12 megyével ösiség mellett nem szavaztak, õk a hibások. 'S lön zaj, zsbongás, tizen is kezdének egyszerre szólani; nevezetesen egy tulbuzgó liberalis borzadalmas jere-miádokkal lépett föl, szerinte megfoghatlan, 's borzasztó volt Sz. urnak eddigelé a szabadalmúség egyik bajnokának ezen ténye, Sz. mind a jegyzõi hivatalt, mind követeink feddhetlen jellemét méltatlanul vádolta; õ tehát szõgõru fenytést kíván. Több illy ingerült declamatiók közben ismételve kinyilatkozta elnökölõ elsõalispán ur, hogy az ösiségrõli határozat anyautasításunkban nincs, 's így követeinkre semmi szenny nem hárulhat, mégis folytonosan declamáltak; míg végre M. J.-nak sikerült a kedélyeket lecsillapítani, 's megmutatni: hogy Sz. vadjá (ha csakugyan vadjnak mondhatni) csupán föltételes volt, elnök alispán ur pedig minden nehézséget megszüntetett. Nyilatkozék végre maga Sz. tisztü ügyvéd is, fájlalván az általa akaratlanul eléidézett személyeskedést, kijelenté: mi-kép követurak tiszta jellemét, valamint a jegyzõi hivatalét sem akará egy pillanatra is kétségbe vonni, miben a KK. és RR. megnyugodtak; illy szomorú idõvesztegetések jövõre eltávolításáért pedig V. A. indítványára elhatározták: hogy ezenül minden követjelentési gyûlésen az anya- 's pótló utasítások zõld asztalunkon készen legyenek szükséges fölvilágosításul szolgálandók. 24.

Fejérbõl. Szekesfejevárv, jul. 18. Mai napon az igazság, és törvényesség gyõzelmének dicsõ ünnepe ültök. — Az ármány, a rossz akarat, egész meztelenségében tünt fel, és sötét odvába visszaveretett. Apostolai amaz ismeretes rágalmból álló petitiõnak, számot vetettek magokkal, megmérték lelkeket, könnyûnek találák azt, 's tanács-termünkõl elmaradának. — És megyénk méltóságának, megsértett fõkormányzónk, követeink, egyesekinc becületének, egyetlen egy ellenmondás nélkül, olly elégtétel adott, mellynél szebbet, mellynél magasztasbat alkotmányos ember nem várhat. Igen! a szabad magyar nemzetnek, fehérmegeyi szabadlelkü, nemes jellemü, magas értelmiségü többsége, 's egyes akarata végzést mondott, melly az alkotmány iránt hû ragaszkodásnak, a kormányzók, 's választott tisztviselõk iránti igazságnak szent záloga. — Ugy van! Örömettel kebellet hirdetjük a hazának, hogy a fehérmegeyi petitiõ fõbb kitételiben általános felkiáltással rágalomnak, hamisnak jelentetett ki. 'S mi nem e bukásnak örvendünk, mert annak nem lehetett nem buknia, hanem örvendünk a lelki erõ, a férfias szellem azon magasztos nyilatkozatának, mellyek mai napunkat dicsõíték, 's mellyekben hazánk, alkotmányunk, 's megyei szerkezetünk fenmaradásának örök biztosítékát látuk rejleni, 's valamint tegnapi gyûlésünk a nemzeti vesztély átkait rémkép tünteté élénkbe, ugy a mai, egy józan, nagyra született nemzet jellemének volt típusa. — Illy gyûlések áldásai az alkotmányos életnek! Ne kívánják olvasóink, hogy azon szebbnél szebb nyilatkozatokat elszámáljuk, mellyek annyira örömejlenezések között egymást váltogaták, azokat hallani, azokat érezni, szívünkben hordani, 's késõ unokáinknak legdrágább hagyománykint átadni kellene; azokat leírni nem lehet, a nélkül, hogy a képnek egy két vonását kihagynók, ezt pedig tenni vétek lenne. — Halljuk elnökünk által úgyszeretettel, lélekismeretes hûséggel, 's köz helyesséssel felfogott, 's kimondott végzés pontjait, mellyet fõjegyzõnk még a gyûlés folyta alatt utasítási szerkezetbe foglalt következõ tartalomban:

Követ uraknak f. jul. 14rõl költ hivatalos levelök mellett megküldött azon folyamodás, melly megyénk nemeseinek — állítólag nagy számmal aláírásokkal ellátva követ urak jelentése szerint az országos Rendeknek kerületi ülésben benyújtott, ugy nemkülönbön ezen benyújtásnak követ urak ellenmondása 's óvás-tételek ellenére lett eredménye sok tekintetnél fogva meglepõleg, sõt szomorítva hatott reánk. — Már az érintett folyamodásnak felolvasásakor fájdalommal töltött el bennünket annak tapasztalása, hogy az országgyûlés elébe nyújtott egy olly iró-mány, mellynek kitételei részint alaptalan részint elferdített tények elõadását foglalják magokban. Alig lehetett elhinnünk, hogy megyénkben ezer száznál többen találtak volna, kik ezen a valósággal olly világosan ellenkező iró-mányt neveikkel erősíteni képesek voltak volna, és csakugyan mostani gyûlekezettünkben elõttünk tett több rendbeli kinyilatkozatások, valamint írásban benyújtott 's ide mellékelt adatok, kétségtelesen teszik elõttünk azt, hogy vannak megyénkben egyének, kik félretétvén mindazt, a mit törvényesség, alkotmányosság, méltányosság és rendszeret megkívánnak, tapasztalatlanabb nemes

társaikat elõttük ismeretlen ezélu aláírásokra rábeszél- ni, 's ezen kicsalt aláírásokkal az igazság elnyomására visszaelni nem átalottak. — Sokkal nagyobbak tartjuk fõispánunknak, minmagunknak, követeinknek, tisztviselõinknek és a folyamodásban megnevezett egyéneknek õntudatuk 's állásuk méltóságát, mintsem hogy illy rágalom, 's annak elõmozdító által sérthetõknek érezhetõk vagy illetõleg érezhetõk magokat, 's így nem egyes elégtételnek eszközlése az, a mit követeinknek ismerünk, hanem inkább azon valódi szomorító jelenet foglalja el figyelmünket, 's kívánja orvoslásunkat, hogy hazánkban egy megyében ezernél több 's így nagyszámú egyénekre a köztisztviselõségnek, elõjáróságának, rendfentartóinak czélba vett, rendtelenséget szûlõ lealacsonyításuk mellett izgató 's ingerlõ módon erkõlcstelenítõ befolyás gyakoroltatik. — Mind a használt törvénytelen eszközök, mind az általuk nyert eredmény sokkal nagyszerűbbek, 's megyénk nyugalomát továbbá is kockáztatók, mintsem hogy ezeknek legszorosabb megvizsgálataért, 's az illetõ vétekeknek üdvös szõgõruiséggel leendő megfenyítéséért Felséges királyunk elõtt ugyan azon úton, mellyen a tisztviselõsége alatti kicsapongásokat megvizsgáltatni kértük, megújítva esedezni elmulasztanók.

Nem kisebb fájdalommal illetett bennünket azonban követ uraknak azon jelentése, miszerint ezen minden hitellesség nélkül szûkõlködõ, semmi hivatalos uton az országgyûléshez nem jutott, semmi megyei követ által magaévá nem tett folyamodás, az elõttünk tudva lévõ szokás ellenére, az országgyûlési elnökök, és országos ülés elnökölõségével egyenesen a kerületekben követ uraknak ellenmondása 's óvás-tétele ellenére fölvetetett; — 's habár elsõ felolvasásra is a most érintett híjánok kitünének, mégis közíratra bocsátott és tárgyalás alá vétetett. — Nem akarjuk ez uttal említeni megyénknek elnökölõ önállását, nem panasználunk el nem ismert autonómiáját, hanem fájdalommal egyenesen 's leginkább az egész tárgynak illy módon nyert mostani helyezése felett kimondani, t. i. hazánk törvényhozói kimondva ugyan, hogy a folyamodás érdemében nem eszkeskednek, de más részrõl mégis annak elég hitelt adva, hogy azon Felséges királyunkhoz egy külön felküldendõ felírás alapulhasson, ezen folyamodást, melly egy megyének méltóságát, és elismert érdemü némelly egyéneknek neveit sértõleg érinti, országgyûlési tárggyá alakíták a nélkül, hogy valami kezességet volna arról 's a nélkül, hogy az iránt maga úján vizsgálat rendeltetett volna, vajjon nem pusztá költemény, vajjon nem rágalom-e az, a mi a haza minden értelemben drága pillanatait már két kerületi ülésben elfogalalá 's a t.

Végre, a mint mélyen tisztelt fõispánunknak, kinek kormányzása teljes ideje, de leginkább a mult tisztválasztás alatt bölcseségét, mély tapasztalását és törvényességét hálával ismerök el; fájdalomunkat e jelen esemény felett különös levél által, vonzódásunk, szeretetünk, 's tisztelünk jelölõ kimondók: — a mint továbbá a folyamodásban megnevezett többi egyéneknek hasonló szives ér-zéseinket ezennel kijelentjük, ugy követ uraknak eddigi hivataloskodásaira teljes megelégedésünket szinte örömmel nyilvánítjuk, remélvén hogy követ urak azon sértést, melly az említett folyamodás szerkesztõi által követ urak ellen ezélu vétetett, midõn annak ellenére meggyõzők bizodalomát, szeretetét 's megelégedését aránysuly gyanánt a latba tétetni látják, többé sértésnek nem, hanem inkább érdemlett dicséretnek alkalmál vendik.

Oda utasítatnak tehát követ urak, hogy mindenk elõtt ezen itt foglalt nézeteinket az országos ülésben magunk 's õnigazolásukra, a naplóba leendő beiktatás végett szõrül szõra felolvassák, és az országos Karokat és Rendeket azon adatoknak elmondása mellett, mellyek az említett folyamodásnak alaptalan és rágalmas voltát kétség kívülít teszik, egész alázattal arra kérjük, hogy ezen folyamodásnak további tárgyalatásától ellállani, és arra tett határozatokat megváltoztatni kegyeskedjenek.

Ezek mai gyûlésünk végzésének pontjai, mellyhez még hozzá kell adnunk elnök alispánunk férfias, és köz helyesséssel fogadott nyilatkozatát, miszerint maga, és tisztviselõ társai nevében hálát mondott a Rdeknek a bizalomért, mellyet irántok mai napon ujon tanusítának, ki jelentvén: miképen szennyesekek tartaná magát, és tisztársait, ha képesek lehetnének helyökön maradni akkor, ha az érdeklött petitiõ foglalja a tisztválasztás törvénytelenségét tárgyzólólag csak legesekélyebb részben is igaz, és való volna. — Es most engedjék olvasóink letenni tollunkat, engedjék ünnepelelnünk e napot, mellynél Fehérmegeye politiceai egén rég idõ óta szebb, 's dicsõbb nem vala.

Julius 19. A nevezetes mennyiségre szaporodott adóbeli tartozások miképen lehetõ legcélszerűbb behajtására nézve Ú. J. indítványa következtében, határozattá lön, hogy szolgabíró, 's adószedõ urak, kinek kerületeikben illyes adóbeli tartozások találtaknak, a tartozók névjegyzékét, tartozásuk mennyiségének felrovásával elkészítve, alispán urhoz minél hamarabb bemutassák, a ki megbizatik, hogy elnöklete alatt, két kiküldött táblabíró 's a megyei számvevõ hozzájárulásával a beadott adóbeli tartozásokat egyenkint 10 évre felosztván, az illetõ tisztviselõknek a felosztás szerint egy tized részben évenkint leendő behajtás végett kiadja. Tisztviselõ uraknak pedig felelet terhe alatt meghagyatik, hogy az illyképen felosztott tartozási mennyiséget a folyó adóval egybevetve évnegyedenkint mulhatlanul behajtsák, mivõl évnegyedes közgyûlésekre, a tartozók névjegyzékével együtt jelentést tegyenek, a netalán történetõ elmaradás okát bemondják, — egyébiránt a

behajtás kötelességének pontos, és szõgõru teljesítésétõl tisztviselõ urakat, csupán teljes kielégítési érték nem léte menthetvén föl. E rendelet megtartása, és pontos teljesítése az urbéri telken lakó nemesek illy nemü tartozásai- kára is szõrosan értetvén. T ö b b e n.

4 Szabolcsbul. (Utasítás készitõ küld. jegyzõkönyve; vége.) A kegy. kir. elõadások V-dik 's Vldik pontjára: a hon mûvelõ és birtokos osztályán egyedül segíthetõ hypothecai hitelintézet behozatalának nélkülözhetlen feltétele, valamint a különben természetõl áldott hazat örökös inségben tartó hitelhiány egyedüli gyökeres gyõgyszere — a küldõtség meggyõzõdése szerint, az ösiség eltõrlése, 's telek-könynek behozatala volna ugyan, de mivel az elsõbb tárgyalását elõbbi utasítás gátolja, e tárgyban semmi utasítást nem javasolhat, de szükségesnek látja, hogy közgyûlésbõl határidõ tüzetnek ki, mellyre a megyei nemesség, a fenálló határozat értelmében megkívántató olly elõleges értesítéssel hivatal- nek meg, hogy mind ez, mind pedig a kir. elõadásoknak segedelmet kívánó pontjai felett bővebben tanácsko- zék. Az országgyûlési szállások bérét azon pénztár által véli a küldõtség fizetendõnek, mellybõl az országgyû- lési követek költségei fognak fedeztetni. — V é g z é s: A küldõtség véleménye következõ módosítások, 's válto- zásokkal fogadtatik el, u. m: a büntetõ törvénykönyv Isõ része 80dik sára tett javaslatához, az azon rende- let alá tartozóknak figyelem melletti javításukra, különös intézetek állittassanak. — Ugyanazon törvénykönyv XLIIik fejezete, 417dik sába a. b. c. pontok alatt foglalt módo- sítások el ne maradjanak, hanem terhelõ körülménynek tekintessenek. — A hűtlenségrõl szóló XLIVdik fejezet 429dik shoz pótolólólag a külön véleménybe foglaltak tör- vénybe iktatásának nem eszközölhetése esetében, a fel- hívott külön véleményben kijelölt régi törvények épség- ben tartassanak. A XLVIIIik fejezet szerkezte egész épségében meghagyassék. — A büntetõ-eljárásról szóló II dik rész mellett az eskütt-székek iránt adott külön vélemény javaslatát ugy változtassék, hogy a bünõs ki- mondására nem 1/3 részbõl álló többség, hanem csak egyet meghaladó többség elég is legyen. — Eskütti választhatásra 200 pft évi tiszta jövedelem kívántassék, 's ok nélkül 3 tagnál többet visszavetni ne lehessen. — A katonai szemé- lye büntetõ bíróságára nézve adott külön véleményben kifejtett nézeteknél fogva, a szabadságos katonák ha ma- gokban bünhõdtek is, szinte a polgári bíróság alá tar- tozzanak. — A küldõtség jelentésében kijelölt tárgyak feletti tanácskozásra, határnapon azon idõ tüzetik ki, melly- ben követi tudósítás következésében elnökölõ legközelebb közgyûlés léssen összehívandó.

Ezeket elõzõleg olvastott fõispán ur õ kgnék levele, mellyben a Rendek ajánlására, Kállay Ubul, Eördõgh Emil és Kun Dániel urakat táblabírákul nevezi ki; — ugy- szinte a dadai járás 4dik szakasza üresedésbe jött szbirói állomására Vay Gejza eddigi rendszerinti esküttet, kinek helye betöltésére azonnal alkalmas egyének ajánlat- tak, — azonszerint a kisvárdai járásban Meskó Pál orvos- doctort tiszteletbeli fõorvosnak, — Gnant Jakobot pedig- ugyanezen járás üresedésbe jött rendszeres sebész állo- mására kinevezvén, hivatalba lépésük köröltetni hatá- rozottat. — A. J. esendbiztosnak hivatalárõli lemondása elfogadtatott, annyival is inkább mivel hivatalos visszaél- sei a fenytõ-törvénytörvények által elismertvén, hivatalárõli felfüggesztése, 's fenytõ-perbe vonatása iránt a megye- hez jelentést tön, mellynek is mindkét részben elégtéte- tett. — Báró Baldácsi Antal azon folyamodása, következ- tiben, melly szerint hongyülésunkra lett meg nem hivatá- sából eredett sérelmét orvoslás végett panaszozza, — kö- veteinknek utasításul adatott, hogy Heves 's k. Szolnok megyének (hol a t. báró ur állandó lakását tartja) ebeli indítványát pártolják.

Krusedol jun. 30. Szerem megye egyik regényes völgyében fekvõ krusedoli kalugyer-zárda templomában tartaték ma Lyubicza hgnõ Milos volt szerbiai fejedelem neje, Mihály szinte volt szerb fejedelemnek anyja lelki nyugalmaért a gyász-isteniszolgálat. (Obrenovics Jefrem 's János, az elõbbinek neje és fija, Baics ur, Milos hg veje, Radisevics és Protics volt miniszterek, több szerbek 's környékbeliek jelenlétében. 'S szomorú volt látni e gyász-ünnepélyt. A nõ, ki egykor olly tetteles részt vön Szerbia sorsában, ki õnmaga is küzde annak szabadsá- gaért, ki férje és fija országlása alatt, ugy szólván, ural- kodott, itt idegen földön nyugszik, és sírja felett, mel- lyet, ha egy évvel elõbb halt volna meg, ezek állottak volna körül, most csak 13 szerb áll, 's míg honn egy mil- liõ gyászolta volna õt, itt kevés hívei álltak busúlva sírjá- nál. — E történetileg is nevezetes zárdáról egykor bőve- ben szõlandok.

Külföldi hírek.

Spanyolország. Hírlík, miszerint több progressista pártfőnök abban egyesült, miszerint egy fölihatban a kormányzónak következő kibékülési alaprajzba beleegyezését kívánandja: a hű kormányzó marad, a Lopezministerium vissza 's a cortes egybe hivatik, és a királyné Don Francisco infáns fiával adatik össze. — Serrano tábornok f. hó 2kán 16,000 ember fölött tartott szemlét Tarregaban. Egy Serranotul küldött fötiszt mozgalomhoz állásra szólítja föl Seoane főkapitányt, de ez „álgyalvóvessékkel“ ígért feleletet.

Közönségesen el van ismervé, mikép az országban a visszavonás tüze idegen kéz által szittatik, 's a hont nagy szerencsétlenség feyegeti; hogy a kényuraság vagy fejtelenség közelget 's vele Franciaország régi üdvtelen befolyása.

A Prosperidad, a valenciai új kormány közlönye, következő szöveget intéz az országkormányzóhoz: „Espantero mint spanyol köszönj le, még mielőtt vért ontanál; Napoleon gyilkosai neked vendégbarátságot és otalmat adnak, — melly Európa hóhérai, tengeri rablói és csempárusai otalma lesz. Még van rá idő, Espantero köszönj le. A királyné ezt tette, csak hogy spanyol vért ne ontson, és Maroto nevezetessé tudta magát tenni a bergarai szerződés által.“

Bizonys, mikép jul. 6. és 7. ke közti éjszakán megkísérték a királynét Aranjuembe vinni. Mi igen különös, a királyné gyámnoka ez éjjel a palotában akart hálalni, a királyné hálószobáját gyámnokaé mellettivel fölcserélte. Melly körülmény az őrállók parancsnokában gyanút ébresztett 's ez kijelenté, mikép a királynét csak az őrkatonák holttestén át távolíthatni el. Egy pillanat alatt a vár valamennyi menetét álarozos nemzeti testőrök foglalák el, köpenyök alatt fáklyát tartva, azt a legesekelebb kocsisözöjre meggyújtandók, 's a ki 's bejáró kocsiakat megmozdítandók. Madrid lakosainak illy határozott viselete mellett Mendizabal és Linage nem tehettek jobbat, mint fölhagyni szándékjokkal.

A július 5-dikei Prosperidad következőt mond: „A monjuichi várkormányzó kijelenté, mikép ő az erősséget sem a barcelonai főjuntának sem Seoane tábornoknak át nem adandja, hanem azt Spanyolország kormányának fogja megtartani, 's a győző kezébe adni. Ekkép az erősség nem válandik kezei közt rombolás eszközévé.“

Teruel ostrom alóli fölszabeditása után Narvaez nem Albacetenek, hanem Darocának vette útját. E város fölkelése hatalmasan előmozdítandja Narvaez munkálait, mert így Seoane és Zurbano nem közlekedhetnek a fővárossal. Ha Saragossa meg van nyerve, Narvaez Serranóval Albacetebe indul, hol Espantero tizenégy nap óta hasztalan várakozik Van Halenre. A kormányzó helyzete nem lehet veszélyesb a mostaninál, bárha állása kedvező is jelenleg, lovasságával egy nagy homokos síkságon fekvő. Hallomás szerint Narvaez tábornok Párisbui elutasításakor becsületszavát adá barátinak, hogy ha Espantero kezébe kerül, legott agyonlövetendő. Annyi bizonyos, hogy ez ütközethen egyiknek a kettő közül fejével kell lakolnia.

Guadalajara a kormányt ismét elismerte. Segovia jul. 7én nyilatkozott. Aspiroz tábornok a junta elnökévé van nevezve. Caceres és Placencia Estremadurában szinte nyilatkoztak. Az ó-castilliai középponti junta 5én Valladolidban megalakult, 's Zamora, Avila, Salamanca, Leon, Placencia, Burgos, Segovia és Valladolid tartományok egyes képviselőiből áll.

A kormányzó új terv szerint készül munkálni, 's Seoane és Zurbanoval Narvaezt közre venni. Van Halen délen különösen munkálánd, 's minthogy 4kén Sevillának indul, hova szinte 4én a malagai fölkelők harczerével Conchanak is meg kellett érkeznie, ez okból az összecsapás alig maradhatand ki.

Barcelonabul 7én érkezett tudósítások szerint a fölkelők közt visszavonás uralkodik, valamint de Castro és Prim között is. Az első Cerverában táborozik ugyan még, de a junta titkon szemmel tartatja. A J. des Debats szerint Cortinez tábornok a munkálkodó hadsereg főparancsnokává van nevezve, mit kevéssel előbb Chacon tábornokra ruházott volt a junta. E hirtelen változás eléggé jellemző. Serrano, a junta, Prim és az egész világ parancsolni akar.

Több spanyol lap mint egészen bizonyost írja, mikép a carlista főnök, a Spanyolországban „rettentő emlékeztető“ Cabrera sergeket rendez, 's a pyrenáeken át a fölkelést gyámolítandóul Cataloniába szándékszik.

A hadi miniszterium rendelete következtében, a kormányhoz hűn maradt sergek jutalmul, a katonatisztek az ezredestől lefelé egy fokozattal mindnyájan fölebb fognak léptetni. Az őrmesterek, káplárok és katonák II.

Izabella rendjét nyereedik 's szolgálatidejük egy évvel kevésbülend. A kiszolgáltak, a csend helyreállításával elbocsátásukat azonnal kérhetik, 's holtok napjaig naponként egy realt huznak. A fővezérek jutalmazását magának tartja fön a kormányzó. A fölkelőkötül törvényes hatóság alá önként visszatérők, érdem 's körülállásokhoz képest jutalmazandók.

Badajoz f. hó elején nyilatkozott 's a sergek beleegyeztek. A főkapitány és kormányfőnök visszavonultak. Jaen jun. 29kén nyilatkozott. Aspiroz tábornokot a valledolidi junta Ó-Castilia főkapitányává nevezte. — Zurbano Balaguert elhagyta; Serrano 4kén Tarregaban volt, hol a hadserget rendez. Narvaez Enna dandárnokot 3kán megtámadta, 's Teruel ostrom alóli fölszabeditá. — A kir. hercegnő 1. és 3dik 's II. Isabella egy zászlóalj 's az infáns egy lovas osztálya Narvaezhez pártoltak. 4kén Narvaez Darocaba ment, melly a mozgalomhoz állott. A kormányzó 5kén Albaceteben volt. A J. des Debats szerint a francia határszélen levő iruni, oyarzuni és fuentarabiai várörsegek is fölkeltek, és Hoyos főkapitány, miután a helyhatóság a san-sebastiani sergek hirtelvényéhez állott, olly kikötéssel, hogy a victoriái hg kormányzósága az alaprajzba fölvéve lön, hivatalát letette, 's Franciaországban keresett menedéket.

Legújabb. Párisból jul. 16káról így irnak: A kormány f. hó 12keig terjedő híreket vön, mik szerint Aspiroz táborvezér 10,000 gyalog 's 1000 lovassal 's több álgyalteppel Galapagos mellett sátorozott, csak 6 1/2 spanyol mérföldnyire a fővárostól. Madrid őrségét egyetlen egy lovas ezred képezvén, e rögtöni előnyomulás leirhalan ingerültséget szült. Mendizabal és társait szörnyű rettegés fogá el, 's a fővárost elhagyni 's a kormányzókat máshova vinni szándékoztak. De a helyhatóság 's a nemzeti őrség kinyilatkozták, mikép a királyné 's a minisztereknek Madridban kell maradniok, 's hogy senki ne járhasson sem ki sem be, arra kényszeríték a cabinetet, hogy a fővárost ostromállapotba helyzettnek nyilatkoztassák. Óránkint növekedvén az izgatottság, kénytelenek látá magát Madrid kormányzója Galapagosba menni, a polgárver megkimélese tekintetéből feladási föltételek iránt értekezendő. Azt várták, hogy Aspiroz fegyveresapát nélkül menend be Madridba, mi ha megtörténik, Espantero politikai 's katonai nagyságának vég órája ütend.

Nagybirtannia. A jul. 7kei felsőházi ülésben Brougham törvényjavaslata a rabszolga kereskedés sikereseb elnyomására, ellenszél nélkül, másodsor olvastatott fel. Az alsóházban O'Brien minapi indítványa következtében ismét az irlandi ügyek fölött folyt a vitatkozás. Maculay volt az ellenzéki rész főszónoka, 's azt állítá, hogy a jelen bonyolódásokat a miniszterium viselete okozta; ő azonban nem barátja az unio fölbomlásának; a prof. statutegházát sem akarja Irlandban megsemmisíteni; csak azt kívánja, hogy jövedelme az egyházhöz tartozók valóságos szükségire szoritassék. Graham belügyminiszter ugy nyilatkozott, mikép ő nem bánja a kath. fölszabeditását, de az ir statutegház kirablását 's az unio fölbontását nem pártolhatja. Szavait ekkép végzé: „Igen kényes állapotra jutottunk. A nemzeti jólét, 's nyomatékunk a nemzetek mérserpenyőjében veszélyeztetve van, és kötelességünk, olly rendszabályokhoz nyulni, mellyek a közboldogságra nézve legüdvösebbek. Azért mindkét oldalhoz fordulok, 's kijelentem, hogy ha most a repealizgatásban matatkozó zendületi szellemet elfojtani ingadozunk vagy késünk, ugy oda van honunk dicsősége 's megszámitvák hatalma napjai, és Anglia, a világyőző Anglia azon tartományok mellé sülyedend, mellyek hatalma elenyészett 's olly szomorú képet mutatand, millyen egy bukófélben lévő népé.“

Az alsóházi vitatkozások Irland állapota fölött igen hozadalmasok. „A Times ugyancsak boszankodik az idővesztésen, mellyet illy hasztalan csevegések az ülés berekesztése felé okoznak, és pedig olly időben, midőn nem csevegni, hanem cselekedni kellene; továbbá folytatja harezias czikkeit Peel ellen, mellyek közül egyik tüzesebben van írva a másikánál. Most egyenesen azt hiszik, mikép a miniszterium ingadozik, és, mond a Sun, „ha a nyilvános sajtó után kell itélni, annak még legotti megbukása sem lepne meg Angolországot.“ E közben a repealmozgalom mindinkább erősül. Irlandban; hol O'Connell maga nem elnökölhet, jól betanított küldöttei a helyettesek. Az izgatás egyik megjegyzéseméltő eredménye többi közt, hogy a szegény irlandiak közül, kik különben ezrenként szoktak Angolországba jöni takarításra, jelen aratás idején legalább is 40 száztulival kevesebb jelent meg.

Július 10kén délután az irlandi ügy ismét szőnyegre került az alsóházban. Howick megmutatá, hogy Irlandra nézve nyulhatni olly rendszabályokhoz, mellyek ha nem vetnének is véget az ingerültségnek, legalább a

szükséges szigort igazolnák a világ előtt. Melly alkalommal Howick és Maculay ugyancsak szemökre lobbanták elleneiknek a jogtalan és hibás fogásokat, miket ezek magoknak a whig kormány idejében Irland ellen engedének. Annyit most már csakugyan kivivott O'Connell, hogy bármelylek párt legyen is az ország megnyugtásának dicsősége, a szelid- és engedékenységgnek a szigort megelőzni, vagy ezt egészen szükségtelenné kell tennie. Az ir prot. hírlapok és a Times minden dühösködése és piszkolódása daczára, Graham most már csakugyan visszavette vagy legalább elmagyarázni ügyezett korábbi állítását, miszerint az Irland iránti engedékenység legmagas fokát érte el.

A beszédben, mellyet a dublini érsek a felsőházban tartott, nemcsak a veszedelem, mellyben az egyház jelenleg forog, hanem még a szabadulás iránti rossz kilátás, is meg van mutatva. Az angol- és irországi „egyesült“ egyház nemsokára alkalmas szó leendő ollyasminek kifejezésére, honnan a kellő belső egység hiányzik. — Az ir ügyek naprulnapra eldöntésre várnak. Ha bár a roppant gyűlések, míg a nyilvános bátorlétet meg nem háboríták, elnézhetők 's O'Connell dühös beszédei eltűrhetők valának is, ezeknek az amerikai rokonszenvelőkeli összeköttetése sokkal komolyabb alakot kezd ölteni, semhogy a kormányt ellene, föl szólítani ne kellene. Az onnan minapában küldött összegek igen szépek 's az ezeket kísérő iratok olly szegényítők Angolországra nézve és O'Connell csilapító commentarjai ellenére olly kihívó hatást gyakorlanak mind az angolok mind az irlandiakra, hogy a miniszterium, melly ezt sokáig így hagyá, létezését veszélyeztetné. Általában Peel állása mindig aggályosabb lesz. Az ő kormányra léptével, belüli a csendet, kiinn a békét, az intézvényekre nézve az állandóságot 's kormányzásban a szilárdságot biztosítani reméltük. És most a dolgok állásával senki sincs meglepülve, 's különösen mindenki szeretné a csendet Irlandban ismét helyreállítva látni, mert O'Connell illetőleg bármi okos lehet is a késedelmező politika, mégis sok okunk van attól tartani, mikép idegen kormányok ez időpontot olly tervek üzésére használhatnák, mellyek nemcsak nekünk, hanem egész Európának is ártalmasok lehetnének.

Spanyolországban mindinkább ellenségesb jellemet ölt Angolország ellen a mozgalom. Ha már minden körülmény, 's legkivált a felkelők rendelkezésére levő pénz nyilván nem mutatná is a kuffót, a felkelt párt vezérlőt elfogadott terv nem hagy kétséget a nyugoti száraz földön hova irányulvák a törekvések. Ezen terv három pontbul áll, mellyeket nem lehet eléggé megfontolni, 's mellyek közül az utolsó különösen az europai hatalomviszonyokra vonatkozik. 1) a bergarai új szerződés, melly most épen ugy alkalmaztatik Espantero ellen, mint azt előbb Espantero Don Carlos ellen kitalálta és végrehajtott. 2) A köz cortesválasztások eszközlése az uralkodó forradalmi mozgalom befolyásával. 3) Izabella királynéna a fr. kir. hggel leendő összeadása.

Franciaország. A Franciaország által annyira ohajtott brasíliai kereskedési szerződényt nem írták alá Rióban. Langsdorff ur az alkudozást folytatni fogja; a botránykö a czukorkérdés.

A touloni lapok néhány sorhajó elindulásáról tesznek említést. Ezen hajó csapat az olasz partokra volt szánya tulajdonkép, de most parancsot kapott Toulon közelében maradni. A spanyolországi események tengerierő készenállását igénylik, miszerint vele minden pillanatban rendelkezni lehessen.

Július 13kán orleans hg. halálának évnapját valamennyi egyházban ünnepelesen megölték. Az özvegy hgnő a maga és fia a párisi gróf nevében 15 ezer frankot osztatott ki legjótékonyabb czélokra.

A bevétel fölszámítása fölötti jelentést szétosztották a követkamrában. A jövedelem 1,246,798,336 frankra van téve, 's mind a mellett, hogy a köz szolgálati kiadásban 15 milliónyilevonás történt, még 19—20 millió hiány marad földözendőül. Ha bár e hiány kevésb leendő is a tíz év óta mindig növekedni tapasztalt bevétel következtében, ugy másrésztől készen kell lenni rendkívüli és pótlékajánlatokra is. Mind a mellett azt hiszi a pénzügyi bizottmány, hogy e pótlék-összegek nem rughatnak sokra, 's hogy hát a súlygyen a bevétel és kiadás közt 1845. igen ki lesz egyenlítő.

Azon hír, miszerint Lamoricière tábornok Abd-el-Kader által elfogatottnak mondaték, legközelebb érkezett telegraphi sürgönyénél fogva alaptalannak bizonyult.

A követkamra folyó hó Skán a bevétel fölszámítását elfogadta. A tárgyalás csaknem egészen abban állott, hogy a szakaszok fölolvastattak, 's aztán szavazat alá bocsátattak.

Ugy látszik, a diplomatikai viszonyok Oroszországgal ismét szorosodnak. Legalább Pahlen gróf követnek

Párisba visszatérését, honnan egy évnél tovább távol volt, nemsokára megtörténendők mondják. Palotájában a szobákat már elkészíték számára. Az orosz rendőrminister Benkendorf gróf is Havre-en át Párisba várattott.

Gery ezredes, mascarai főparancsnok jelenti, mikép jun. 22-én Abd-el-Kader táborát álomközben megrohanta, 's a többi igen szép értékű zsákmányok közt a jelen háború történet egy kéziratát is kezébe kerítette. Az emir híres harci paripája elveszett, 's maga is csak néhány hü emberének köszönheti megszabadulását, kik öt egy lóra tévők, 's testökkel földözék.

Belgium. A belga kormány azon reményben, hogy a vámszövetség tárgyában mult évben Poroszországgal megkezdett alkudozás szerencsés véget ér, a német bor és selyemszövetre nézve a vámot egy évre lejjebb szállítja. Az idő jun. 29-én telt ki, 's minthogy a vámszövetségi alkuberekesztése épen olly messze van mint a mult évben, ez okból a vámnak, a német bor és selyem szövetre nézve, ismét az előbbi fokozatra kell vala emelkednie, mi mégis ellenkezésre mutatott volna. Ez okból Rothomb ur javaslatára a király Londonban egy rendeletet irt alá, mely az említett kedvezést még három hónapra hosszabbítja meg.

Oroszország. Sz Pétervárból érkezett levél szerint Dolgoruki hget, ki Oroszország főcsaládjairól egy könyvet irt, hazamentével elfogták, 's midőn ártatlansága kisült a czár katonai főtisztviséggel kinalta meg, de el nem fogadta, miért most számüzve van 's rendőri felügyelet alatt él.

Görögország. A görög miniszterium hosszas tanácskozás után jegyzéket bocsátott a három védhatalom követihez, melyben a Görögország által tenni tartozott fizetések új elkezdésére martiust ajánlja határidőül. A követek egyetemes-jegyzékben nem fogadák el az ajánlatot, 's a londoni conferenzia által kitűzött határidőnél (ez évi september) maradtak.

Szerbia. Azon szökevények közül, kik adott engedelem következtében a magyar határról hazajöttek tértek vissza, ismét többen jöttek vissza Zimonyba, mivel részint a kormány tartá őket gyanusoknak, részint ők nem hittek a kormánynak, még folyást tartván azok üldözése és befogatása, kiket az Obrenoviccsalád pártjánléttel vádolnak.

Északamerikai egyesült státusok. Uj-Yorkból érkezett tudósítások szerint az ir repeal kérdés még mindig köz figyelmet és részvétet gerjeszt. Ismét több rokonszenyű gyűlés tartott, 's főleg a bullalobeliben, igen tüzesen zajongtak Angolország ellen. Az angol hírlapok levelezői azt írják, hogy a magas és műveltebb osztály nem vesz részt a mozgalomban, holott tábornokok és más hason rendűek is voltak jelen. — Hir szerint Santa Anát meg akarák gyilkolni, minek következtében többek befogatása elrendeltetett. Santa Ana, válogatott csapatok testőrségétől körvezeve, Mejico főváros szomszédságában volt. Az egész országban veszélyes forrongás uralkodott.

Egyesületi 's intézeti közlések.

A kisdedovó int. Magyarországra terj. Egyesület f. e. junius 17-én tartott választmányi ülésében Kaecskovics Lajos ur híven folytatott titoknak hivataláról leköszönvén, jövő közgyűlésig helyettes titkoknak Stuller Ferencz ur választott (lakása nagypiacz Úrményi ház, 2ik emelet) Csanády Ferencz h. titkoknak.

Évnyegyedi tudósítás a kisdedovó oktatókat képző intézetről Tolnában. — E szerény intézetről, melyben a haza jövődjén, joggal mondhatni, legtöbb figyelmet érdemlő, — mivel legtöbb és legbizonyosabb áldást termő — pályán, a népnevelésen szerény hü kedélyek munkálkodnak, ismét örvendetést kö-

zölhetni a tisztelt hazafi közönséggel, melynek részvéte bár egyenes arányban álljon és növekedjék örökké a kisdedovásnak főkép nép-, közszellem, nemzeti érzet és határozott czélokra irányított erők hiányát érző hazánkra nézvesti szükséges voltával. Ugyan is nemes Gömörme-gye vett pártfogásába egy hivatása iránti szeretetét hosszabb ideig mint közoktató tanúsította, 's e részben szép reményekkel biztató ifju tanítót, kit is addiglan, míg az intézetben a kisdedovó egyesület segélydjában rész-sülhetend, költséggel ellátva ide küldött, hogy belőle a remény szerint megyei példány-kisdedovó intézetnek számára czélszerűen kiképzett kisdedovó oktatót nyerhessen.

Továbbá a toorzai (ns. Bács várm.) ref. egyház küldötte ide saját költségén rectorát, hogy a kisdedovásnak mind elméletével alaposan megismerkedjék, mind gyakorlásában czélszerűen kiképzessék, mind a nevelés és oktatás általános elveit ne csak holt betűkben, hanem az alkalmazás útján életbe lépni is tapasztalja, 's idővel hatáskörében annak, mit tőle a nép java, és a hon érdeke követelend, illőleg megfeleljen.

Alkalmazási a legközelebb lefolyt évnegyedben intézetünkben egy növendék sem nyert, kivéven a k. k. szabadszállási ref. egyház tanítóját, ki küldöinek 's hivatási körének sürgető és mellőzhetlen viszonyai követelésénél fogva, kár hogy kissé időelött, hivatala viselésére haza szölyittatott. — Jelenleg nyolcz növendék-oktató részesül ez intézet tanáiban, u. m. a négy segélydjason kívül, — kiknek bármelyike is képes már rendeltetési pályájára önállólag kilépni, — a gömőri és toorzai, és egy, ki már kisdedovó hivatalt viselt, és csupán további kiképzetése tekintetéből van itt, míg e körben alkalmazást nyerhetend; végre egy jeles erdélyi hazánkfia, ki már előbb a nevelési pályán szerzett ismereteinek bővítése 's magának kisdedovó oktatóvá képezetése tekintetéből már a mult év novemberétől fogva itt van. A példányovó intézetnek, mely növendék-tanítóink gyakorló iskolája, kis népe (szám szerint 68.) szép reményekkel biztatólag növekszik a honnak hűséges, munkás polgárcsoportká-jává, naprulnapra állandóan, szakadatlanul a rend, tisztaság, módosság, ügyesség, értelmesség és jó erkölcs lévén eleme örömetjes gyermeki életének. Költ Tolnában 1843 junius 30-án Wargha István m. k. az intézet igazgatója.

Meghívás a magyar czukorgyárnokknak f. é. aug. 20-án Pozsonyban tartandó ülésére. Miután a tek. kerületi kereskedelmi választmány több magyar czukorgyárhoz felszólítást intézett az iránt: jelöljék ki egyenkint azon akadályokat, mik a hazai czukorgyártás sikerét, 's gyors kifejlődését gátolják; 's egy-szersmind tervezzenek módot és eszközt, miszerint a törvényhozás azon nehézségeket elhárítva, az említett iparág felvirágzását előidézhesse: az alulirt egylet, melynek czélja az, hogy önmagát a belföldi czukorgyártás iparérdekének erős és szükségnek megfelelő organumává tegye: hazafiai kötelességének ismeri a hazai minden t. cz. czukorgyártó urakat egy, Pozsonyban f. é. aug. 20-án tartandó gyűlésre meghíni, hogy ott a kérdésbe vett körülmények alapos birálat alá vétetvén, czélszerű határozatok hozassanak. — Az alulirt egylet biztosan számít a czukorgyártó uraknak illy fontos tárgybani megjelenésére, 's felhívja mindazon gyártó tulajdonos urát, kikhez a kerületi választmány felszólítása szétküldetett, hogy illető feleleteiket az egylet czélba vett tanácskozáig visszatartani, 's a tek. választmányhoz e legczélszerűbb uton juttatni sziveskedjenek; mert ez egyedül legbiztosabb eszköz, miszerint a törvényhozó testet iparágunk minden kellékivel megismertetni, 's a vélemények azon elágozását gátolni lehetend, miknek veszélyes eredményéről a frankhoni legújabb események tanító példát nyujtanak. — Gr Bathány Lajos czukoregyleti elnök.

Hírlapi kalászkok.

Pesti Hírlap. (267 sz.) A kérdések legkényes-bike' című vezércikk folytatása két pontra oszlik, „II. Irányelvek“ 's „III. A teendők.“ — Az „irányelvek“ fejtegetésében hosszasan ügyekszik megmutatni a P. H. azt, min, önszavai szerint is, egy igaz magyar sem kételkedik, t. i. hogy megyei szerkezetünk mindenestre fen kell tartani, veszélyezteteli pedig három dolog e szerkezetet, t. i. hatalom, szabadsághiány, rendhiány. A szabadsághiány fogalma alá sorozza a szabadságnak nem elégséges egyénekre kiterjesztését, 's ez aztán, a képviseleti rendszerre vezet az elmékedőt, mely egyszersmind a rendhiánynak lehetne legsikereseb orvosa. Ezek szerint az alaptételek legszébb renddel követik egymást, első t. i. az: hogy a megyei szerkezetet épségben kell tartani; második: hogy erre legsikereseb mód a képviseleti rendszer; harmadik: hogy a megyei szerkezet systematizált rendezése csak a képviseleti rendszer alapján történhetik; negyedik: hogy most a megyék rendszeres coordinatiojába bocsátkozni a legnagyobb szerencsétlenség volna. — „A teendők“ről szólván, legelőször is az állapítatik meg, miszerint abból, hogy a képviseleti rendszer behozatala jelenleg lehetetlen, koránsem következik, hogy most a képviseleti rendszer körében semmit se tegyen a törvényhozás. 'S e tekintetben fő-gyelmet ohajt fordítani az örök váltásigolt helységek-re, miket a megyei tanácskozásokba képviselet utján kellen-bevonni; 's ez eszmét azzal hozza kapcsolatba, hogy a honoratoroknak nem különszakadva kellene be-folyást engedni, hanem úgy, hogy a szabad községek által választatván képviselőül, egyszersmind azon bajt is elhárítsák, hogy a tudatlan nép önmagát képviselje. Az ábrányra nézve azon véleményben van, hogy például 500 lélekre esnék egy képviselő, 's így Kecskemét 100, Sárospatak 45, Pest megye népessége pedig összesen mintegy 1200 képviselőt választana; de e számot már csak azon tekintetnél fogva sem hiszi olly roppantnak, mivel a megválasztottak közt volnának nemes egyének is, ha t. i. a nemes adót fizetend. — Mi azt hisszük, hogy a képviselők nagy száma mellett ott volnánk, hol ma vagyunk.

Jelenkor. (58 sz.) Társalkodójában bevezetnek az alélt Lombardiai képek.

Nemzeti Ujság. (81. 82.) Főczikkei nincsenek.

Hírnök. (57. sz.) Századunk-jában „országos kölcsön“ről értekezik K-u. J. A sok szónok végértelme az: hogy külföldi kölcsönnel végkép elrontanók hitelünket, 's egészen elszegényednék az ország! Ezen állítására nézve a fáradhatlan író egy francia conservatív-lap számábani e tételre figyelmeztetjük csak: „Emprester est un moyen tout aussi sûr, plus sûr qu'un autre de diminuer sa dette et de se liberer;“ mely tételnek megfajlását is adandjuk nem sokára.

Erdélyi Híradó. (57 sz.) „Visszatekintések“ a lefolyt félévre, második cikkje néhány csekélyszerű határozatokat ismertet meg velünk, a szász nemzeti gyűlésen hozottakat, 's a mi főfigyelmet érdemel, az: hogy a szászok a „Sieb. Bote“ tanácsadái szerint ítélve, ellenségei az országos nyilvánosságának.

Mult és Jelen. (57. sz.) Toldaléka Francia, Paraguay zsarnok dictatorának élte rövid ismertetését közli. A 3dik számú „Gyermekbarát“ban bevezetetik a csalárd halászról beszély.

Magyar Gazda. (59.) Jeles cikk Fényes Elek-től: Miért emelkedett a selyemtenyészés az újabb időkben olly tetemesen Magyarországon 's hozzá kapcsolott tartományokban? 's mikép lehetne ez iparágot még jobban kiterjeszteni 's a nép közt meggyökereztetni? — Olvasásra méltó észrevétel: a „Robarpusztításokról“.

Szerkesztő: Szenvey József.

Hivatalos Jelentések.

gondnokká Kurlender Izsák, perügylővé pedig Kovács János tiszti ügyvéd nevezetett. Költ pünkösdhő 23. 1843.

19331. Bihar vármegye törvényszék nek jelentése szerint pusztaholdi haszonbérő Sutz Ignác ellen esődületi pör indítván, az illető hitelezők megjelenésére 1843. évi augusztus 21ik napja tüzetelt ki határidőül. és tömeggondnokká Dantsházy László berettyó-szent-mártoni közbirtokos, perügylővé pedig Millye Lajos tiszti ügyvéd nevezetett. Költ pünkösdhő 23án 1843.

22123. Pozsony vármegye jelentvén: hogy Pozsony-Váralja mezővárosi tanács által Volvend Ferencz ottani pékmester ellen esődületi per rendeltetvén, a hitelezők megjelenésére f. é. augusztus 21ik napja tüzetelt ki határidőül, 's tömeggondnokká Grohmann Gyula, perügylővé pedig Cservinka Károly hitessüggyvédek nevezetett. Költ sz. Ivánhő 13án 1843.

22535. Jász és Kun kerület jelentése következtében kihirdetés végett megiratik: hogy Kis-Kun-Halason lako-

zott néhai Grötschel Mihály örökösének tömegére esődület rendeltetvén, az illető hitelezők megjelenésére f. é. augusztus 21ke tüzetelt ki határidőül, ideigleni tömeggondnokká Szeker István, perügylővé pedig Bibó Károly hitessüggyvéd nevezetvén. Költ sz. Ivánhő 21én 1843.

22536. Jász és Kun kerület jelentvén: hogy Kiskun-Halás városa tanácsa által néhai Csitvai András hitelezőinek esődületére f. é. augusztus 21ik napja tüzetelt ki határidőül. és tömeggondnoknak Gózon Imre, perügylőnek pedig Szeker István tanácsnok nevezetett. Költ sz. Ivánhő 21én 1843.

Csödszüntetés.

26489. A gumei első bíróságú kerületi törvényszék jelentvén hogy miután Agapito János hitelezőinek követeléseire nejeire, született Mardegani Terézre átruháztattak, 's ezen átruházás törvényszékileg is elfogadott volna, az említett Agapito János ellen esődpör megszüntetettnek nyilvánított. Költ sz. Jakabhő 18án 1843.

Csödök.

26636. Arad városa tanácsa közelebb jelentvén, hogy néhai Kübler Lajos pékmesternek vagyonbukott özvegye hitelezői esődületére f. é. augusztus 22ke határidőül kitűzetett, 's ideigleni tömeggondnoknak Franczely Albert tanácsnok, perügylővé pedig Klein József tiszti alügyész nevezetett. Költ sz. Jakabhő 18án 1843.

26637. Arad városa tanácsa jelentése szerint Winkler Benedek vagyonbukott izraelita kereskedő hitelezőinek esődületére f. é. augusztus 22ke határidőül kitűzetvén, ideigleni tömeggondnoknak Sarlot János tanácsnok, perügylővé pedig Szeiler Jakab tiszti alügyész nevezetett. Költ sz. Jakabhő 18án 1843.

19126. Bihar vármegye törvényszékének jelentése szerint várad-váraljai izraelita Stein Antal ellen esődületi per rendeltetvén, a hitelezők megjelenésére f. évi augusztus 21dik napja tüzetelt ki határidőül, 's tömeg-

Váltótörvényszéki idézések.

Krautzak Ferencz panaszolttnak tartózkodása nem tudatván, annak Loskay József szombathelyi lakos által ellene 200 ezüst frt váltó summa iránt mozdított keresete érdemében a személyesen vagy törvényes képviselője általi megjelenésére 1843. évi augusztus 17dik napján reggeli 9 óra a V. törv. II. r. 214. §. rendelkezésénél fogva határnapul kitűztetik. Soproni k. Váltótörvényszék 1843. július 13. tartott üléséből.

7438. Madács József, kinek hol tartózkodása nem tudatik, az ellene Kossalkó János által 115 pft iránt indított váltóügynök tárgyalása végett f. é. aug. 26ik napján reggeli 9 órakor a pesti Vtszék előtt jelenjen meg. Kelt Pesten a k. e. b. Vtszék 1843. évi jul. 13. tartott ülésében.

Kötelezvénysemmisítési hirdetések.

(H*9) 25224. Ujvidék városa tanácsa Szabó Ján. folyamodása következtében bizonyos 1840ik évi február 15kén 500 v. frtől kelt 's ugyanazon évi april 3án 81. sz. a. betáblázott, néhai Csapó Mihályt követőleg, a mondott folyamodót pedig szenvedőleg illető, a lefuzés után eltévedt kötelezvénynek megsemmisítését országsszerte kihirdettni kérvén, e kötelezvénynek megsemmisítése köztudomásra juttatik. Kelt sz. Jakabhó 11én 1843. 3-3

(H*10) 25260. Torontál vármegye jelentése szeriat egy a nemesi pénztárt követőleg, Rácz György táblabíró pedig szenvedőleg illető, 295 v. frtől kiadott 's lefuzése után eltévedt kötelezvény megsemmisítetett. Kelt sz. Jakabhó 11. 1843. 3-3

Váltósemmisítési hirdetések.

(H*11) 25233. Ujvidék városa tanácsa bizonyos 1838ik évi december 23án 300 v. frtől kelt és 1839ik évi januar 21én betáblázott néhai Horevics Simont szenvedőleg, Gruber Izsákot pedig keresőleg illető kifuzett váltónak megsemmisítését országsszerte kihirdettni kérvén: ugyanez közhírré tétetik. Kelt sz. Jakabhó 11én 1843. 3-3

(H*13) 22372. Az orvosi rendőrségi-Politiaie medicae-és törvényorvosi-Medicinae Forensis Cathedra — tanítószék, Boehm Károly rendes tanítónak nyugalomba lett legfelsőbbi kegyes helyezete által, a kir. magyar Egyetemnél megürülvén, annak betöltése végett a kir. magy. egyetemi orvosi kar előtt tartandó esődületre folyó 1843ik évi november 11ke határnapul tuzetett ki. 2-3

A Gőzösök elindulása.

Pozsony és Bécsfelé mindnap reggel 8 órakor.

Azonkívül minden vasárnapon és szerdán egy rakhajó.

Mohács és Eszékfelé minden pénteken reggel 4 órakor.
Zimony „ Drenkovafelé minden vasárnapon és csütörtökön reggel 4 órakor.

Minden akadály és alkalmatlanság elhárítása végett minden t. cz. utas nyájasan kéretik, még az elindulás előtti napon podgyásának átvevési-nyugtatóvány mellett a gőzhajóhivatalban átadására.
Pesten május 9kén 1843.

A Gőzhajó-hivatal.

(11*) **Trattner és Károlyinál, Pesten** 3-3

(uriuteza, 453. sz.) megjelent:

Fényes Elek Magyarország Statistikája

I. kötet 2 fr. 20 kr.; — II. kötet 1 fr. 50 kr. p. p. költe. (A harmadik kötet sajtó alatt van.)

(12*Vs) **Árverési hirdetés.** 2-2

Sz. kir. Debreczen városa részéről közhírré tétetik: hogy azon városi közönséges épület, mely több év előtt játékszinül szolgált, 's mely Czeglédutca szegletén lévén homlokzatával a piacra, egyik oldalával pedig az új városházára néz. felsőbb helybeahagyással f. évi augusztus 11én a városgazdai hivatal szobájában tartandó nyilvános árverés útján a többet ígérőnek örök áron elfog adatni.

(K*14)

Hirdetés.

A nmg. m. kir. udv. Kamara rendeletéből az óbudai és visegrádi koronauradalmak részéről közhírré tétetik, hogy az uradalmi pinceszékben f. évi augusztus 11én 's következő napjain tavali termésbeli, egyszersmind fejér és vörös óborok, hordó nélkül 's árverés útján fognak eladatni azonnali készpénzfizetés mellett, és pedig O-Budán f. évi aug. 11én, Buda-Eörsön 2án, Zsámbékon aug. 3., Tahi és Bogdányban aug. 4én, és Visegrádon aug. 5én, hova a venni szándékozók ezennel hivatalosak. 1-2

(K*15)

Hirdetés.

A nmg. magy. k. udv. Kincstár tanácsa kegyes rendelkezésénél fogva a kir. koronai és szabados tiszai kerület tanácsa részéről közhírré tétetik: hogy a most érintett kerületben kebelezett Mohol és Petrovoszello helységben, úgy szinte az óbecsei külső kormában vagyis csárdában a bor és pálinkamérés. — O-Becse, Ada, és Senta mezővárosok országos vásárjaikban pedig a helypénz-szedési — továbbá O-Becse és O-Kanisa mezővárosokban, úgy szinte Földvár és Petrovoszello helységekben a husvágási, — annakutána Ada, Senta és O-Kanisa mezővárosokban, valamint is Sz. Tamás, Turia, Földvár, Petrovoszello, Mohol és Mártonos helységekben a kozarai, vagy is ősi hónapokban ürü, juh és bárányhús vágási, — és az egész kerületben a nadályfogási jogok — végre óbecsei határban gyakorlandó tiszai halászat f. évi augusztus 16án O-Becse mezővárosban a kerületi tanács épületben reggeli órakor tartandó nyilvános árverés útján — jelesen az utóbb érintett tiszai halászat jog 2, a többi elősorolt haszonvételek pedig 3 egymásutáni, f. évi november 15ő napjától elejét veendő évre haszonbérbe adatni fognak: mire nézve mindazok, kik ebbeli haszonvételek iránti árverésekhez hozzájárulni kívánnak, kötelesek leendenek, árverés alkalmával vagyonaik állapotját hiteles oklevelekkel bemutatni, és a kibérendő haszonvételekhez arányzott bánatpénzt letenni — a többi szerződésbeli föltételek a kerületi jegyzői hivatalnál még az árverés előtt akármikor megtudhatók. 1-3

(16*)

S Z O M B A T O N

f. hó 29kén

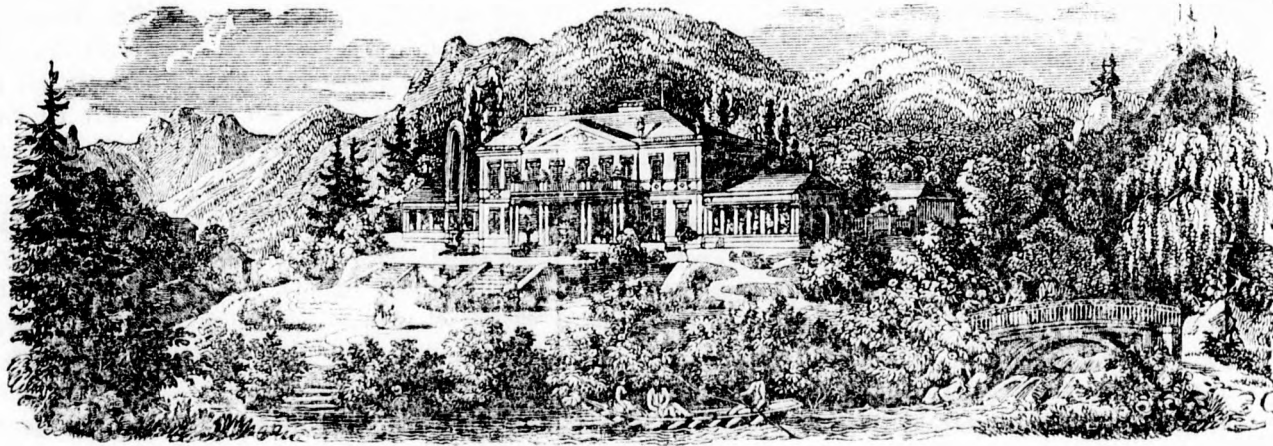
leend első huzás

a különösen megkedvelt nagy

REALITÁS-és PÉNZLOTTERIÁban,

melly alkalommal a

lilienfeldi kéjkastély

vagy megváltásul **200,000** frt vlt. nyerhetik.

Tartalmaz ezen sorsjáték szokatlan nagy számmal:

33,800 nyertest az egész vltó ftkban **600,000.**

A kijátszandó három nagy jószág- és pénzlotteriához

sorsjegyeket

alulírtnál nagy mennyiségben kaphatni.

Mint hogy alulírt szerenés volt mindig a legtöbb fő- és mellék nyerteseket adni ki, ez okból továbbra is szép számú vásárlókat reményl. Az általa eladott nyertesek közül csak következőkre bátor a t. közönséget figyelmeztetni:

1	nyertes	200,000	váltó forinttal
1	"	50,000	" "
1	"	20,000	" "
1	"	20,000	" "
1	"	10,000	" "
1	"	5,000	" "
1	"	4,600	" "

Továbbá

az eszterházyféle huzásokban:

1	nyertes	1839. jun.	100,000	váltó forinttal
1	"	1842. "	100,000	" "

M. Lueff.

„A Minervához“ Pesten.

Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomatja Trattner-Károlyi. Uriuteza 453.

(5) **Haszonbéri hirdetés.** 3-3

A mlgos és t. nagykállói Kállay család mezőturi közös birtokához tartozó 's ugyan-csak Mezőtúr határában levő következő haszonvételek, u. m.

a) mézarszék, a mellé adott, ugynevezett pósiszéki 109³/₁₀₀ hold kiterjedésű kaszálóval, f. 1843ki sept. 28ik napjától; —

b) Szentmiklós zúg 1340. és Szonda zúg 1197 hold kiterjedésű kaszálók 1844ki april 15ő napjától; —

c) Zsindelyes, Zöldfa, Pokol, Rozsda, Fóti, Görbe és Város-csárda nevezetű kormák, szinte jövő 1844ik évi januar 4ik napjától számítandó három egymásután következő évre f. é. september 26 és 27én, Mezőtúron, a tisztartói lakháznál haszonbérbe fognak adatni. Melly időre és helyre tehát a haszonbérleti szándéklók, szükséges bánatpénzzel ellátva. oly kijelentés mellett hivatalnak meg, hogy a feltételek addig is a tisztartói lakháznál akármikor megtekinthetők.